

Strona główna>Twoje prawa>Ofiary przestępstw>Kompensata>**Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu**

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu

Informacje o tym, jak ubiegać się o odszkodowanie od sprawcy przestępstwa

Właściwym instrumentem prawa UE jest dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/JHA („dyrektywa w sprawie ochrony praw ofiar”).

Art. 16 dyrektywy w sprawie ochrony praw ofiar zawiera wymóg, by wszystkie ofiary przestępstw miały prawo do podjęcia decyzji w sprawie odszkodowania od sprawcy w toku postępowania karnego.

Na tej stronie można znaleźć informacje na temat tego, **jak ubiegać się o odszkodowanie od sprawcy** w trakcie rozprawy (w toku postępowania karnego).

W celu wyszukania informacji, które są istotne dla danej sprawy, należy zapoznać się z informacjami dotyczącymi kraju UE, w którym odbędzie się postępowanie karne.

Aby uzyskać więcej szczegółowych informacji, proszę wybrać flagę danego państwa.

Ostatnia aktualizacja: 30/08/2018

Stronę zarządza Komisja Europejska. Informacje na tej stronie nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej, nie ponosi ona również odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane czy odniesienia na niej zawarte. Więcej informacji na temat praw autorskich odnoszących się do stron UE znajduje się na stronie „Informacje prawne”.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Bułgaria

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu i do kogo należy skierować pozew?

W kodeksie postępowania karnego (Наказателно-процесуалният кодекс) Republiki Bułgarii określono procedurę, zgodnie z którą ofiary przestępstw mogą dochodzić odszkodowania w postępowaniu karnym. Jeżeli ofiara nie dochodzi odszkodowania w postępowaniu karnym lub uzna, że zasądzone odszkodowanie nie pokrywa wszystkich poniesionych szkód, ma prawo wytoczyć powództwo odszkodowawcze na mocy ustawy o zobowiązaniach i umowach (Закон за задълженията и договорите) przed sąd cywilny, który rozpozna sprawę w trybie przewidzianym w kodeksie postępowania cywilnego (Гражданския процесуален кодекс).

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Powództwo odszkodowawcze i adhezyjne należy wytoczyć przed rozpoczęciem posiedzenia wstępnego przed sądem pierwszej instancji. Sąd doręcza zawiadomienie o posiedzeniu wstępnym. W terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia ofiara lub jej następcy prawni mogą wnieść pozew adhezyjny lub złożyć oświadczenie o działaniu w sprawie w charakterze oskarżyciela posiłkowego, zaś osoby prawne mogą wnieść pozew adhezyjny.

O co mogę wnosić w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje żądania (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

Powództwo adhezyjne może wytoczyć ofiara lub jej pełnomocnik. Powództwo można zgłosić ustnie do protokołu lub wnieść pozew na piśmie. Pozew adhezyjny musi zawierać: oznaczenie powoda i pozwanego; oznaczenie sprawy karnej, w toku której wytoczone zostaje powództwo adhezyjne; wskazanie przestępstwa, które doprowadziło do wyrządzenia szkody, oraz charakteru i wysokości szkód będących przedmiotem roszczenia. Pozew adhezyjny można wnieść przeciwko oskarżonemu i dowolnej innej osobie, która ponosi odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone przestępstwem.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Nie.

Jakie dowody należy przedstawić na potwierdzenie roszczenia?

Dowody należy przedstawić w toku postępowania sądowego. Powód cywilny jest uprawniony do: uczestnictwa w postępowaniu sądowym; wnoszenia o zastosowanie środka służącego zabezpieczeniu interesu prawnego w celu zabezpieczenia powództwa adhezyjnego; zapoznania się z aktami sprawy i uzyskania niezbędnych wyciągów; przedstawiania dowodów; składania wniosków, zgłaszania uwag, zgłaszania sprzeciwu i wnoszenia środków zaskarżenia od orzeczeń sądu, które naruszają prawa i uzasadniony interes strony.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Ofiara nie musi uiścić opłat sądowych ani innych należności z tytułu wniesienia pozwu adhezyjnego.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Ofiara lub powód cywilny mogą korzystać z usług adwokata. Jeżeli ofiara / powód cywilny udowodnią, że nie stać ich na pokrycie honorarium adwokata, ale chcą skorzystać z jego usług, przy czym zapewnienie im takiej możliwości jest uzasadnione ze względu na interes wymiaru sprawiedliwości, adwokata wyznacza sąd pierwszej instancji.

W jakiej sytuacji sąd karne oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Sąd pierwszej instancji rozpoznaje powództwo adhezyjne i ogłasza rozstrzygnięcie na posiedzeniu wstępnym. Jeżeli sąd odmawia przyjęcia powództwa adhezyjnego do rozpoznania, musi uzasadnić swoją decyzję. Postanowienie o odmowie nie podlega zaskarżeniu.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Odmowa przyjęcia powództwa adhezyjnego do rozpoznania przez sąd orzekający w sprawach karnych nie podlega zaskarżeniu. Ofiara ma prawo wytoczyć powództwo odszkodowawcze przed sąd orzekający w sprawach cywilnych – wówczas sprawa jest rozpatrywana w trybie określonym w kodeksie postępowania cywilnego. Jeżeli postępowanie karne jest nadal w toku, postępowanie przed sądem cywilnym zawieszają się do chwili zakończenia postępowania karnego.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Po skazaniu sprawcy przez sąd ofiara może złożyć do sądu wnioski o wydanie tytułu egzekucyjnego. Tytuł egzekucyjny umożliwia ofierze skorzystanie z usług komornika sądowego w celu uzyskania zasądanego odszkodowania.

Ostatnia aktualizacja: 08/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Czechy

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu i do kogo należy skierować pozew?

Ofiara może wytoczyć powództwo adhezyjne przeciwko sprawcy w toku postępowania karnego. W takim przypadku w wyroku kończącym postępowanie w sprawie sąd nie tylko wymierzy karę, ale również zobowiąże sprawcę do wypłaty odszkodowania. Ponadto ofiara może dochodzić odszkodowania, wytaczając odrębne powództwo przed sąd orzekający w sprawach cywilnych.

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Na każdym etapie przed pierwszą rozprawą sądową, przed rozpoczęciem postępowania dowodowego.

O co mogę wnosić w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje żądania (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

Należy szczegółowo określić roszczenie osoby, która poniosła szkodę, oraz wskazać i udowodnić poszczególne szkody.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Nie.

Jakie dowody należy przedstawić na potwierdzenie roszczenia?

Wyłącznie od ofiary zależy, jakie dowody przedstawi sądowi na poparcie swojego roszczenia. Aby sąd uwzględnił roszczenie ofiary, konieczne są oczywiście kompletne i przekonujące dowody.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Nie.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Tak, na własny koszt.

W jakiej sytuacji sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Jeżeli ofiara nie udowodni wartości szkody lub jeżeli konieczne przeprowadzenie dowodu doprowadzi do przewlekłości postępowania karnego. W takim przypadku sąd pouczy ofiarę o możliwości wytoczenia powództwa odszkodowawczego przed sąd orzekający w sprawach cywilnych.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Ofiara ma prawo zaskarżyć orzeczenie w części dotyczącej odszkodowania.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Jeżeli sprawca nie zastosuje się do orzeczenia sądu, ofiara może wnieść do sądu o wykonanie orzeczenia przez komornika sądowego.

Ostatnia aktualizacja: 13/05/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Niemcy

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu i do kogo należy skierować pozew?

Jedynym warunkiem wstępnym jest wniesienie stosownego wniosku, w którym należy dokładnie przedstawić sprawę i go uzasadnić. Wniosek można złożyć na policji, w prokuraturze lub we właściwym sądzie (zob. pytanie 2).

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Wniosek można wnieść na piśmie już w chwili zawiadomienia policji o popełnieniu przestępstwa. Można go również złożyć w terminie późniejszym na piśmie w prokuraturze lub w sądzie lub zgłosić do protokołu urzędnikowi sądowemu (w biurze podawczym *Rechtsantragsstelle*). Wniosek można zgłosić ustnie do protokołu podczas rozprawy.

O co mogę wnosić w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje żądania (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

We wniosku należy jasno przedstawić, czego się żąda od pozwanego i na jakiej podstawie. Co do zasady, jeśli dochodzi się kwoty pieniężnej tytułem wyrównania szkody majątkowej (np. utracone zarobki, uszkodzona rzecz), należy dokładnie określić wysokość tej kwoty. Określenie wysokości zadośćuczynienia za ból i cierpienie (*Schmerzensgeld*) można natomiast pozostawić do uznania sądu. Nawet wtedy należy jednak podać szacunkową kwotę i wskazać podstawę obliczenia lub oszacowania tej kwoty. Należy przedstawić fakty jak najbardziej szczegółowo uzasadniające roszczenie (np. opis przestępstwa, informacje o doznanym uszczerbku oraz szkodzie majątkowej).

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Nie ma takiego formularza.

Jakie dowody należy przedstawić na potwierdzenie roszczenia?

Należy wymienić lub załączyć do wniosku wszelkie dostępne środki dowodowe istotne dla dochodzenia roszczenia (np. faktury, zaświadczenia). Można również wyraźnie powołać się na przekazane policji zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa oraz na zeznania świadków lub na akt oskarżenia.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Jeżeli sąd przyzna Państwu jako wnioskodawcy odszkodowanie, o które Państwo wystąpili, nie zostaniecie Państwo obciążeni opłatami sądowymi; wszelkie konieczne wydatki, np. utratę zarobków z powodu Państwa udziału w rozprawie sądowej, pokrywa pozwany. Jeżeli wniosek nie zostanie uwzględniony albo zostanie uwzględniony jedynie częściowo bądź jeżeli sąd pozostawi wniosek bez rozpoznania, wówczas o tym, kto pokrywa opłaty sądowe i koszty poniesione uczestników (np. koszty adwokackie), orzeka sąd w granicach uznania.

Nawet jeżeli wniosek o odszkodowanie nie zostanie uwzględniony, pokrzywdzony, inaczej niż w procesie cywilnym, nie musi ponosić opłat sądowych.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku?

Czy mogę otrzymać odszkodowanie, jeżeli nie zamieszkuje w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie? Zangażowanie adwokata do sprawy nie jest absolutnie konieczne, ale w niektórych przypadkach może być zalecane,

Zangażowanie adwokata do sprawy nie jest absolutnie konieczne, ale w niektórych przypadkach może być zalecane, na przykład jeżeli sprawa jest skomplikowana i dotyczy kilku sprawców, jeżeli występują trudne zagadnienia odpowiedzialności odszkodowawczej lub przyznane przez sąd roszczenia (np. kwota pieniężna) wymagają zaspokojenia w drodze egzekucji. Jeżeli spełnione są warunki ustawowe (w szczególności brak wystarczających środków), można ustanowić adwokata (w ramach przyznania zwolnienia od kosztów postępowania).

W którym momencie sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Sąd pozostawi wniosek o odszkodowanie bez rozpoznania, jeżeli oskarżony zostanie uniewinniony lub postępowanie zostanie umorzone, jeżeli wniosek jest niedopuszczalny, według sądu – nieuzasadniony lub jeżeli, w sytuacji wyjątkowej, wniosek nie nadaje się do rozpoznania w postępowaniu karnym.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Na postanowienie sądu o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania ze względu na brak – zdaniem sądu – podstaw do wydania rozstrzygnięcia, przysługuje natychmiastowe zażalenie.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Orzeczenia adhezyjne zarządzające odszkodowanie oraz ugody zawarte w postępowaniu adhezyjnym mogą być egzekwowane zgodnie z przepisami ogólnymi o egzekucji. Egzekucję przeprowadza się na podstawie odpisu orzeczenia lub zawartej ugody, której urzędnik sądu karnego nadał klauzulę wykonalności.

Ostatnia aktualizacja: 16/01/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Estonia

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu i do kogo należy skierować pozew?

Ofiara ma prawo wytoczyć powództwo adhezyjne przeciwko oskarżonemu w celu dochodzenia odszkodowania/zadośćuczynienia w toku postępowania karnego. Organ śledczy lub prokuratura muszą wyjaśnić ofierze procedurę wnoszenia pozwu adhezyjnego, najważniejsze wymogi takiego pozwu, termin jego wniesienia oraz skutki uchybienia temu terminowi.

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Ofiara może wytoczyć powództwo adhezyjne nie później niż 10 dni od dnia zapoznania się z aktami sprawy karnej. Termin ten można przedłużyć, składając stosowny wniosek do prokuratury.

W przypadku uchybienia temu terminowi sąd odmówi przyjęcia powództwa adhezyjnego do rozpoznania – wówczas można jednak wytoczyć powództwo odszkodowawcze przed sąd orzekający w sprawach cywilnych.

O co mogę wnieść w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

W pozwie adhezyjnym ofiara może zgłosić roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego lub naprawienie szkody wyrządzonej czynem będącym przedmiotem postępowania karnego. Okoliczności faktyczne, na których opiera się roszczenie, muszą być zasadniczo zbieżne z okolicznościami faktycznymi popełnienia przedmiotowego przestępstwa; ponadto roszczenie musi spełniać przesłanki jego dochodzenia w postępowaniu cywilnym. Pozew adhezyjny należy złożyć na piśmie, przy czym powinien on zawierać oznaczenie powoda i pozwanego oraz wyraźne wskazanie roszczenia ofiary i okoliczności faktycznych, na których się ono opiera, a także dowodów na potwierdzenie roszczenia. Opis roszczenia musi być kompletny (tj. należy wskazać wartość wszystkich rodzajów szkód, z tytułu których ofiara żąda odszkodowania). W pozwie o zadośćuczynienie za krzywdę nie trzeba określać żądanej kwoty; można wnieść do sądu o określenie sprawiedliwej kwoty zadośćuczynienia.

Organ prowadzący postępowanie może wyznaczyć termin, w którym należy uzupełnić braki formalne pozwu adhezyjnego.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Nie opracowano specjalnego formularza pozwu adhezyjnego.

Jakie dowody należy przedstawić na potwierdzenie roszczenia?

Do pozwu adhezyjnego należy załączyć dowody potwierdzające okoliczności faktyczne, które stanowią podstawę roszczenia ofiary i na których ofiara zamierza opierać swoje roszczenie – niezależnie od materiału dowodowego przedstawionego przez prokuraturę.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Wniesienie pozwu adhezyjnego w postępowaniu karnym nie podlega opłacie skarbowej, z wyjątkiem pozwu adhezyjnego o zadośćuczynienie za krzywdę, jeżeli roszczenie o wypłatę takiego zadośćuczynienia opiera się na przesłankach innych niż spowodowanie uszczerbku na zdrowiu fizycznym, innego rodzaju rozstroju zdrowia lub śmierci żywiciela rodziny.

Jeżeli powództwo adhezyjne zostanie oddalone, koszty związane z postępowaniem adhezyjnym lub ze skargą publiczną (*avalik-õigusliku nõudeavaldus*) pokrywa ofiara. Jeżeli powództwo adhezyjne zostanie częściowo uwzględnione, sąd dzieli koszty postępowania adhezyjnego między ofiarę, oskarżonego i pozwanego, uwzględniając wszystkie okoliczności. Jeżeli zasądzenie kosztów od strony przeciwnej byłoby skrajnie niesprawiedliwe lub bezzasadne względem tej strony, sąd może postanowić, że poniesione przez ofiarę koszty postępowania adhezyjnego muszą zostać pokryte częściowo lub w pełni przez ofiarę.

Jeżeli sąd odmówi przyjęcia powództwa adhezyjnego do rozpoznania z uwagi na wydanie wyroku uniewinniającego lub zakończenie postępowania karnego, koszty postępowania adhezyjnego ponosi Skarb Państwa. Jeżeli sąd odmówi przyjęcia powództwa adhezyjnego z innych przyczyn, dzieli koszty postępowania adhezyjnego między ofiarę a Skarb Państwa, uwzględniając wszystkie okoliczności.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Ofiara uzyska państwową pomoc prawną, jeżeli spełnia przesłanki określone w ustawie o państwowej pomocy prawnej. Jeżeli sąd uzna, że bez pomocy adwokata (*advokaat*) podstawowe interesy ofiary mogą nie być chronione w sposób wystarczający, może przyznać ofierze państwową pomoc prawną z urzędu, na podstawie ustawy o państwowej pomocy prawnej i zgodnie z procedurą opisaną w tej ustawie.

Osoba może otrzymać państwową pomoc prawną, jeżeli z uwagi na swoją sytuację finansową w momencie, w którym wymaga pomocy prawnej, nie jest w stanie pokryć kosztów usług prawnych świadczonych przez wykwalifikowanych adwokatów lub jeżeli jest w stanie pokryć koszty usług prawnych wyłącznie częściowo lub w ratach lub jeżeli sytuacja finansowa tej osoby uniemożliwia jej pokrycie podstawowych kosztów utrzymania po uiszczeniu opłat za usługi prawne.

Państwowa pomoc prawna przysługuje osobom, które w momencie składania wniosku o udzielenie państwowej pomocy prawnej mają swoje miejsce zamieszkania w Republice Estońskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub które są obywatelami Republiki Estońskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej. Innym osobom udziela się pomocy prawnej wyłącznie wówczas, gdy taka możliwość wynika z zobowiązania międzynarodowego zaciągniętego przez Estonię.

W ustawie określono przesłanki odmowy przyznania państwowej pomocy prawnej. Przykładowo państwowa pomoc prawna nie przysługuje, jeżeli wnioskodawca jest w stanie samodzielnie bronić swoich praw, jeżeli wnioskodawca posiada majątek, który można sprzedać bez większych trudności, aby pokryć koszty usług prawnych, oraz jeżeli można zakładać, że koszty usług prawnych nie będą przewyższać dwukrotności średniego miesięcznego dochodu

wnioskodawcy po odjęciu podatków i obowiązkowych składek ubezpieczeniowych, a także kwot przeznaczonych na wywiązanie się z wynikającego z przepisów zobowiązania alimentacyjnego oraz na pokrycie rozsądnych kosztów mieszkania i transportu. Państwowa pomoc prawna nie zostanie przyznana również wówczas, gdy w świetle okoliczności sprawy nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca nie będzie w stanie obronić swoich praw, jeżeli wnioskodawca zwraca się o państwową pomoc prawną w celu wniesienia pozwu o zadośćuczynienie za krzywdę, przy czym w przedmiotowej sprawie nie zachodzą przesłanki nadrzędnego interesu publicznego, lub jeżeli ewentualne korzyści dla wnioskodawcy w związku z rozstrzygnięciem sprawy są niewspółmierne do szacowanych kosztów pomocy prawnej, które ma ponieść państwo.

Państwową pomoc prawną przyznaje się na wniosek zainteresowanego. Jeżeli osoba występująca w charakterze ofiary w postępowaniu karnym wniesie o państwową pomoc prawną, o przyznaniu tej osobie państwowej pomocy prawnej decyduje sąd rozpoznający sprawę lub – na etapie postępowania przygotowawczego – sąd, który będzie właściwy do rozpoznania sprawy.

Wniosek o przyznanie państwowej pomocy prawnej należy sporządzić w języku estońskim na właściwym formularzu. Wniosek można sporządzić również w języku angielskim, jeżeli o pomoc prawną ubiega się osoba fizyczna, która ma miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub jest obywatelem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Osoba, która wnosi o przyznanie państwowej pomocy prawnej, musi dołączyć do wniosku właściwie sporządzone i podpisane oświadczenie o swojej sytuacji finansowej oraz – o ile jest to możliwe – inne dowody potwierdzające tę sytuację. Osoba, której miejsce zamieszkania znajduje się poza terytorium Estonii, musi dołączyć do wniosku oświadczenie o swoich dochodach i o dochodach członków swojej rodziny z okresu ostatnich trzech lat wydane przez właściwy organ państwa miejsca zamieszkania. Jeżeli wnioskodawca nie może złożyć tego oświadczenia z przyczyn od siebie niezależnych, państwowa pomoc prawna może zostać przyznana nawet w przypadku jego braku.

W jakiej sytuacji sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Sąd może odmówić przyjęcia powództwa adhezyjnego do rozpoznania, jeżeli pozew nie spełnia określonych wymogów, bądź w przypadku zakończenia postępowania karnego lub wydania wyroku uniewinniającego. Sąd może również pozostawić powództwo bez rozpoznania, gdy ofiara lub pozwany z powództwa adhezyjnego nie stawia się na rozprawie, a sprawa nie może zostać rozpoznana pod ich nieobecność. Sąd może pozostawić powództwo bez rozpoznania nawet wówczas, gdy wydany zostanie wyrok skazujący.

Powództwo adhezyjne oddala się, jeżeli nie istnieją przesłanki do jego uwzględnienia.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Jeżeli sąd oddalił powództwo adhezyjne lub odmówił jego przyjęcia do rozpoznania, można dochodzić odszkodowania/zadośćuczynienia przed sądem orzekającym w sprawach cywilnych. Ofiara ma prawo zaskarżyć wyrok sądu pierwszej instancji do sądu okręgowego (*ringkonnakohus*).

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Jeżeli skazany sprawca nie zapłaci zasądzonej kwoty, ofiara ma prawo zwrócić się do komornika sądowego na podstawie wyroku sądu, a komornik przeprowadzi postępowanie egzekucyjne.

Ostatnia aktualizacja: 15/08/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Grecja

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu i do kogo należy skierować pozew?

Na etapie wszczęcia postępowania przygotowawczego w sprawie karnej - podczas składania zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa we właściwej prokuraturze lub na policji - ofiara musi oświadczyć, że zamierza przystąpić do postępowania karnego w charakterze powoda cywilnego (*παράσταση πολιτικής*); oświadczenie to należy zawrzeć w tekście samego zawiadomienia. Ofiara może również złożyć takie oświadczenie w toku postępowania przygotowawczego, składając osobne pismo (*δικόγραφο*) na policji, w prokuraturze lub przed organami śledczymi; oświadczenie takie można również złożyć bezpośrednio przed sądem, o ile sąd nie rozpoczął postępowania dowodowego (art. 82-83 kodeksu postępowania karnego).

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

A) Na etapie postępowania przygotowawczego - w sposób opisany powyżej (art. 83 kodeksu postępowania karnego).

B) Przed sądem - w drodze zwykłego oświadczenia ustnego składanego przed rozpoczęciem postępowania dowodowego, **bez konieczności składania oświadczenia na piśmie w postępowaniu przygotowawczym**, jeżeli ofiara ubiega się o zadośćuczynienie za ból i cierpienie oraz krzywdę wyrządzoną popełnionym na jej szkodę przestępstwem, lub poprzez **doręczenie zawiadomienia oskarżonemu** w terminie co najmniej pięciu dni przed terminem rozprawy, jeżeli ofiara ubiega się o odszkodowanie za szkodę majątkową (art. 68 kodeksu postępowania karnego).

O co mogę wnosić w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

Co do zasady w oświadczeniu o przystąpieniu do postępowania karnego w charakterze powoda cywilnego należy zawrzeć podsumowanie sprawy, wskazać przesłanki, które - zdaniem ofiary - uprawniają ją do przystąpienia do postępowania, oraz wskazać pełnomocnika do doręczeń w okręgu sądu, jeżeli ofiara nie zamieszkuje w tym okręgu.

Jeżeli oświadczenie o przystąpieniu do postępowania karnego w charakterze powoda cywilnego dotyczy roszczenia o zadośćuczynienie za ból i cierpienie oraz krzywdę, forma pisemna nie jest wymagana. W tym przypadku powód cywilny wnosi zazwyczaj o symboliczną kwotę (wstępna kwota 44 EUR (*μ€ επιφύλαξη*)), a nie o całą kwotę będącą przedmiotem roszczenia. Jeżeli sąd uzna oskarżonego za winnego, zasądzi zadośćuczynienie w tej symbolicznej wysokości. Aby uzyskać pozostałą kwotę zadośćuczynienia, należy wytoczyć osobne powództwo przed sąd orzekający w sprawach cywilnych. Jeżeli roszczenie dotyczy naprawienia szkody majątkowej wyrządzonej przestępstwem, w terminie najpóźniej pięciu dni przed rozpoczęciem rozprawy oskarżonemu należy doręczyć zawiadomienie, w którym wskazane zostaną poszczególne elementy roszczenia (art. 68 kodeksu postępowania karnego).

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Nie istnieje specjalny formularz. Pozew musi zawierać wszystkie elementy wskazane powyżej. Jak wspomniano powyżej, szczególną procedurę w toku postępowania przygotowawczego należy stosować jedynie wówczas, gdy ofiara wnosi do sądu orzekającego w sprawach karnych o nakazanie naprawienia szkody majątkowej - wówczas należy doręczyć oskarżonemu zawiadomienie w terminie pięciu dni przed rozprawą.

Jakie dowody należy przedstawić na potwierdzenie roszczenia?

Przed rozprawą ofiara musi przedstawić wszelkie dokumenty na potwierdzenie zasadności roszczenia, tj. orzeczenia lekarskie, oświadczenia, zeznania świadków i wszelkie inne dowody.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Należy uiścić opłatę za wniesienie pozwu adhezyjnego w wysokości 40 EUR (art. 63 kodeksu postępowania karnego w brzmieniu obowiązującym od dnia 23 stycznia 2017 r., tj. po wprowadzeniu zmian ustawą 4446/2016).

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

W przepisach (art. 1 ustawy 3226/2004) przewidziano, że pomoc prawna przysługuje osobom o niskich dochodach, które są obywatelami państwa członkowskiego UE, obywatelami państw trzecich lub bezpaństwowcami, jeżeli zgodnie z prawem zamieszkują lub mają miejsce zwykłego pobytu w Unii Europejskiej. Obywatelami o niskich dochodach, którzy są uprawnieni do pomocy prawnej, są osoby, których roczny dochód na gospodarstwo domowe nie przekracza dwóch trzecich minimalnego rocznego dochodu na osobę określonego w ogólnokrajowym układzie zbiorowym pracy. W przypadku sporu rodzinnego nie uwzględnia się dochodów strony przeciwnej. Pomoc prawna we wszelkich sprawach karnych lub cywilnych przysługuje również wszystkim ofiarom przestępstw, o których mowa w art. 323 (handel niewolnikami), art. 323A (handel ludźmi), art. 323B lit. a) [organizowanie podróży w celu obcowania płciowego z małoletnimi lub dopuszczania się innych czynności seksualnych wobec małoletnich (turystyka seksualna)], art. 324 (uprowadzenie małoletniego), art. 339 (deprawacja małoletniego), art. 348A (pornografia dziecięca) i art. 351A (czynności seksualne z udziałem małoletnich w celach zarobkowych) kodeksu karnego oraz w art. 87 ust. 5 i 6 (ułatwianie obywatelom państw trzecich wjazdu do Grecji, wyjazdu z Grecji lub nielegalnego pobytu w Grecji) i art. 88 (nielegalny transport obywateli państw trzecich do Grecji) ustawy 3386/2005, a także małoletnim, którzy są ofiarami przestępstw przewidzianych w art. 336 (zgwałcenie), art. 338 (niegodziwe traktowanie w celach seksualnych), art. 343 (seksualne nadużywanie stosunku zależności), art. 345 (kazirodstwo), art. 346 (czynności seksualne między krewnymi), art. 347 (czynności seksualne wbrew prawom natury - obecnie czyny te nie są ścigane), art. 348 (ułatwianie nierządu), art. 348B (nagabywanie małoletnich w celach seksualnych), art. 348C (przedstawienia pornograficzne z udziałem małoletnich) oraz art. 349 (sutenerstwo) kodeksu karnego.

W jakiej sytuacji sąd karny oddali lub odrzucił mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Jeżeli sąd karny postanowi z dowolnych przyczyn umorzyć postępowanie karne lub uzna, że sprawca nie podlega odpowiedzialności karnej, odmówi przyjęcia powództwa adhezyjnego do rozpoznania. Sąd odmówi przyjęcia powództwa adhezyjnego do rozpoznania również wówczas, gdy nie zostało ono wytoczone zgodnie z prawem w sposób opisany powyżej lub z powodu braku podstawy prawnej, bądź też oddali powództwo z uwagi na jego bezzasadność, np. gdy powód cywilny nie ucierpiał bezpośrednio wskutek przestępstwa lub nie posiada interesu prawnego w sprawie.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Jeżeli sąd rejonowy w sprawach karnych, sąd pierwszej instancji orzekający w składzie jednoosobowym, sąd pierwszej instancji orzekający w składzie trzyosobowym lub sąd apelacyjny wyda **wyrok uniewinniający** domniemanego sprawcę występku (*πλημμέλημα*) i zobowiąże ofiarę do wypłaty odszkodowania i zwrotu kosztów, ofiara może wnieść **zwyczajny środek zaskarżenia** (*έφεση*) od tego wyroku, jednak może zaskarżyć jedynie część dotyczącą odszkodowania i kosztów (art. 486 ust. 1 lit. b) kodeksu postępowania karnego). Zwyczajny środek zaskarżenia można wnieść również w przypadku **wyroku skazującego oskarżonego**, jeżeli w wyroku tym nie uwzględniono roszczenia ofiary w oparciu o przesłankę braku podstawy prawnej lub jeżeli zasądzono na rzecz ofiary odszkodowanie lub zobowiązano sprawcę do naprawy wyrządzonej szkody, przy czym wysokość żądanej kwoty przekraczała 100 EUR, jeżeli środek zaskarżenia dotyczy wyroku sądu rejonowego w sprawach karnych, 250 EUR, jeżeli dotyczy wyroku sądu pierwszej instancji orzekającego w składzie jednoosobowym lub sądu ds. nieletnich orzekającego w składzie jednoosobowym, bądź 500 EUR, jeżeli dotyczy wyroku sądu pierwszej instancji orzekającego w składzie trzyosobowym lub sądu ds. nieletnich orzekającego w składzie trzyosobowym (art. 488 kodeksu postępowania karnego). Można również wnieść **skargę kasacyjną** (*αναίρεση*) od **wyroku skazującego oskarżonego** w zakresie, w jakim sąd nie uwzględnił roszczenia w oparciu o przesłankę braku podstawy prawnej (art. 505 ust. 1 lit. c) kodeksu postępowania karnego), lub od **wyroku uniewinniającego**, jeżeli sąd zobowiązał ofiarę do wypłaty odszkodowania i pokrycia kosztów (art. 505 ust. 1 lit. c) kodeksu postępowania karnego).

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Zasądzenie odszkodowania przez sąd orzekający w sprawach karnych jest zasadniczo równoznaczne z uwzględnieniem powództwa adhezyjnego. Wpłata odszkodowania jest zatem egzekwowana zgodnie z procedurą wykonywania orzeczeń w sprawach cywilnych (*αναγκαστικής εκτέλεσης*).

Ostatnia aktualizacja: 06/02/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Hiszpania

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu i do kogo należy skierować pozew?

Zgodnie z prawem hiszpańskim trybem zwyczajnym dochodzenia od sprawcy odszkodowania z tytułu poniesionych szkód jest postępowanie karne, w którym kwestie związane z odpowiedzialnością cywilną rozpatruje się łącznie z kwestiami odpowiedzialności karnej. Dlatego też właściwy miejscowo sąd śledczy (*Juzgado de Instrucción*) zapewnia pokrzywdzonemu możliwość wytoczenia powództwa cywilnego oraz wskazania, czy zamierza wystąpić z roszczeniem w postępowaniu karnym, czy dochodzić odszkodowania z tytułu doznanego uszczerbku w procesie cywilnym.

Jeżeli pokrzywdzony postanowi zgłosić roszczenie w postępowaniu karnym, z powództwem cywilnym może zdecydować się na wytoczenie powództwa cywilnego w jego imieniu przez prokuraturę (Ministerio Fiscal) (stanie się tak również w przypadku, gdy pokrzywdzony nie wskaże swojej preferencji) albo – jeżeli wyrazi taki zamiar – może wziąć udział w postępowaniu osobiście (za pośrednictwem adwokata (*abogado*) oraz pełnomocnika (*procurador*)). Jeżeli pokrzywdzony zdecyduje się dochodzić odszkodowania poza postępowaniem karnym, będzie musiał wytoczyć proces cywilny zgodnie z przepisami cywilnoprocesowymi.

W rezultacie ofiara może wnieść przed sąd powództwo odszkodowawcze albo osobiście – poprzez złożenie stosownego oświadczenia w terminie właściwym do wytoczenia powództwa adhezyjnego – albo poprzez zgłoszenie roszczenia na piśmie, albo za pośrednictwem adwokata lub pełnomocnika. Złożenie tego oświadczenia o przystąpieniu do postępowania na piśmie (*personación escrita*) nie jest konieczne: jeżeli nie zostanie ono złożone, prokurator, wnosząc akt oskarżenia, wytoczy jednocześnie powództwo cywilne.

Przy sporządzaniu wniosku ofiara może również skorzystać z pomocy udzielanej przez Biura ds. Wsparcia na rzecz Ofiar Przestępstw (*Oficinas de Asistencia a las Víctimas del delito*) działające we wszystkich wspólnotach autonomicznych, w niemal wszystkich stolicach prowincji, a także w innych miastach; ofiary przestępstw o charakterze terrorystycznym mogą skorzystać z pomocy Urzędu ds. Informacji i Wsparcia dla Ofiar Terroryzmu przy Krajowym Sądzie Karnym i Administracyjnym (Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional).

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Roszczenie można zgłosić na dowolnym etapie postępowania, jednak przed rozpoczęciem rozprawy. Jeżeli właściwy miejscowo sąd śledczy zostanie powiadomiony o tym, że w sprawie jest osoba pokrzywdzona, zapewni jej możliwość zgłoszenia roszczenia na etapie postępowania rozpoznawczego.

O co mogę wnieść w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

Należy wyszczególnić poniesione szkody – określając ich wysokość – oraz dołączyć faktury lub kosztorysy na potwierdzenie roszczenia, które zostaną następnie zbadane przez biegłego sądowego.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Nie.

Jakie dowody należy przedstawić na potwierdzenie roszczenia?

Aby uzasadnić roszczenie odszkodowawcze, należy przedstawić stosowne faktury lub kosztorysy. Osoby, które wystąpiły o zwolnienie z kosztów sądowych, będą obowiązane przedstawić dowody potwierdzające wysokość uzyskiwanego dochodu oraz sytuację majątkową.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub ponieść inne koszty w związku z dochodzonym przeze mnie roszczeniem?

Nie.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie zamieszkuję w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Od chwili podjęcia kontaktu z właściwymi organami i funkcjonariuszami ofiara przestępstwa zwracająca się o pomoc ma prawo uzyskać informacje o procedurze stosowanej w celu ustanowienia adwokata oraz – w stosownych przypadkach – o warunkach nieodpłatnego uzyskania takiej pomocy. Biura ds. Wsparcia na rzecz Ofiar Przestępstw również udzielią ofierze tych informacji.

Ofiara przestępstwa zwracająca się o pomoc może wystąpić o uwzględnienie jej uprawnienia do ustanowienia adwokata do organu lub funkcjonariusza, który udzielił jej informacji na temat procedury stosowanej w celu uzyskania takiej pomocy oraz – w stosownych przypadkach – warunków nieodpłatnego uzyskania takiej pomocy. Funkcjonariusz lub organ przekażą wniosek ofiary – wraz z dostarczoną dokumentacją – właściwej izbie adwokackiej (*Colegio de Abogados*).

Wnioski można również składać w Biurach ds. Wsparcia na rzecz Ofiar Przestępstw, które przekażą je właściwej izbie adwokackiej.

Co do zasady ofiara będąca wnioskodawcą może skorzystać z usług służb informacji prawnej, które udzielają informacji o przepisach prawa wszystkim obywatelom. Pracę tych służb organizują w każdym okręgu sądowym izby adwokackie.

Aby nawiązać z nimi kontakt, ofiara musi wypełnić stosowny formularz, który jest dostępny w sądach, w Ministerstwie Sprawiedliwości i w innych urzędach administracji publicznej, oraz wykazać, że nie ma wystarczających środków utrzymania. Jeżeli postępowanie karne nie zostało jeszcze wszczęte, ofiara musi złożyć wniosek do izby adwokackiej działającej w okręgu sądu właściwego do prowadzenia postępowania lub do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania ofiary. Po wszczęciu postępowania karnego ofiara może uzyskać zwolnienie od kosztów postępowania w dowolnej chwili, pod warunkiem że będzie uczestniczyła w postępowaniu osobiście, występując w charakterze pokrzywdzonego.

Ofiary przemocy ze względu na płeć nie muszą uprzednio wykazywać, że nie dysponują wystarczającymi środkami, aby uzyskać zwolnienie od kosztów.

Ofiary terroryzmu również mogą otrzymać zwolnienie od kosztów.

Ofiara przestępstwa może zwrócić się o zwolnienie od kosztów w Hiszpanii, jeżeli jest obywatelem dowolnego państwa członkowskiego UE i wykaze, że nie dysponuje wystarczającymi środkami.

Niezależnie od tego, czy ofiara posiada wystarczające środki, by uczestniczyć w postępowaniu sądowym, jej prawo do uzyskania zwolnienia od kosztów zostanie uwzględnione i zwolnienie to zostanie bezzwłocznie przyznane, jeżeli jest ofiarą przemocy ze względu na płeć, terroryzmu lub handlu ludźmi – we wszystkich postępowaniach związanych z jej statusem ofiary lub wynikających z tego statusu, bądź jeżeli jest małoletnia, dotknięta niepełnosprawnością intelektualną lub cierpi na chorobę psychiczną – gdy sprawa dotyczy wykorzystywania lub znęcania.

Prawo to będzie przysługiwało również osobom uprawnionym do otrzymania jakiegokolwiek kompensaty w przypadku śmierci ofiary, o ile nie uczestniczyła w zdarzeniu.

Do celów przyznania zwolnienia od kosztów wnioskodawca uzyskuje status ofiary w chwili złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa (*denuncia*) lub wniesienia pisma oskarżającego (*querrela*) lub w chwili wszczęcia postępowania karnego w sprawie każdego przestępstwa, o którym mowa powyżej, przy czym ofiara zachowuje ten status przez w całym postępowaniu karnym lub jeżeli po jego zakończeniu sąd wyda wyrok skazujący.

Prawo do uzyskania zwolnienia od kosztów wygasa z chwilą uprawomocnienia się wyroku uniewinniającego lub po zawieszeniu bądź umorzeniu postępowania ze względu na nieudowodnienie popełnienia czynu zabronionego, przy czym ofiara nie musi zwracać kosztów jakiegokolwiek pomocy, z której do tej chwili korzystała nieodpłatnie.

W poszczególnych postępowaniach, które mogą zostać wszczęte w związku ze statusem ofiary wyżej wymienionych przestępstw, w szczególności w postępowaniu w sprawie przestępstwa z użyciem przemocy ze względu na płeć, ofiarę musi wspierać ten sam adwokat (*abogado*), pod warunkiem że w ten sposób przysługujące jej prawo do obrony zostanie należycie zagwarantowane.

Ofierze przysługuje prawo do uzyskania zwolnienia od kosztów, jeżeli jej roczny dochód oraz dochód na gospodarstwo domowe nie przekracza:

dwukrotności wielofunkcyjnego publicznego wskaźnika dochodów (*Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples – IPREM*) w wysokości obowiązującej w chwili składania wniosku w przypadku osób, które nie należą do żadnego gospodarstwa domowego. Wskaźnik IPREM jest ustalany corocznie i wykorzystywany w celu wyznaczenia kwoty określonych świadczeń lub progu uprawniającego do otrzymania określonych świadczeń, uprawnień lub dostępu do usług publicznych;

dwuipółkrotności wskaźnika IPREM w wysokości obowiązującej w chwili składania wniosku w przypadku osób, które należą do jakiegokolwiek rodzaju gospodarstwa domowego składającego się z mniej niż czterech osób;

trzykrotności IPREM w przypadku gospodarstw domowych składających się z co najmniej czterech osób.

W przypadku przyznania zwolnienia od kosztów ofiara jest zwolniona z następujących kosztów:

kosztów wstępnej porady prawnej;

honorariów adwokata (*abogado*) i pełnomocnika (*procurador*);

kosztów związanych z publikacją ogłoszeń w dziennikach urzędowych;

zaliczek na poczet określonych postępowania apelacyjnych;

wynagrodzeń biegłych.

Ponadto ofiara uzyska 80-procentową zniżkę na opłaty notarialne oraz na wypisy z rejestru gruntów i rejestru działalności gospodarczej.

W którym momencie sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Co do zasady w odniesieniu do **przestępstw z użyciem przemocy i przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności** sąd musi ustalić, czy w danym przypadku doszło do popełnienia umyślnego (popelnionego z premedytacją) przestępstwa z użyciem przemocy lub przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, oraz potwierdzić to ustalenie w orzeczeniu sądowym kończącym postępowanie karne. W orzeczeniu sądowym kończącym postępowanie karne sąd musi jednoznacznie wskazać związek przyczynowo-skutkowy między popełnieniem przestępstwa a szkodą poniesioną przez ofiarę, doznany przez nią uszczerbkiem na zdrowiu lub – w stosownych przypadkach – jej śmiercią.

W niektórych przypadkach sąd może również postanowić o zawieszeniu postępowania lub o jego umorzeniu.

Zgodnie z przepisami hiszpańskiego prawa karnego postępowanie może zostać zawieszono, jeżeli fakt popełnienia przestępstwa, w związku z którym wszczęto postępowanie sądowe, nie zostanie należyście dowiedziony lub jeżeli sąd stwierdzi, że przestępstwo zostało faktycznie popełnione, ale brak jest przesłanek wystarczających do oskarżenia konkretnej osoby lub konkretnych osób o sprawstwo, współsprawstwo lub pomocnictwo.

Postępowanie może zostać umorzono w przypadku braku uzasadnionych przesłanek potwierdzających popełnienie czynu, w związku z którym to postępowanie wszczęto, w przypadku gdy czyn nie nosi znamion przestępstwa lub w przypadku gdy zachodzi przesłanka wyłączająca odpowiedzialność karną osób oskarżonych o sprawstwo, współsprawstwo lub pomocnictwo.

W odniesieniu do **przestępstw o charakterze terrorystycznym** sąd musi zazwyczaj ustalić, czy w danym przypadku zgodnie z właściwymi przepisami prawa zachodzą przesłanki odpowiedzialności cywilnej za popełnione czyny i związane z nimi szkody. Kompensatę i inne świadczenia przewidziane w hiszpańskich przepisach prawa dotyczących terroryzmu przyznaje się zgodnie z zasadami przyznawania kompensat ustanowionymi w Europejskiej konwencji o odszkodowaniach dla ofiar przestępstw popełnionych z użyciem przemocy.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Jeżeli sędzia śledczy (w sądzie lub w organie wymiaru sprawiedliwości) zdecyduje się zakończyć postępowanie – tj. postanowi o jego umorzeniu – ofiara może zaskarżyć postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli brała w nim udział osobiście i zostało ono wszczęte z oskarżenia prywatnego.

Zgodnie z przepisami hiszpańskiego prawa karnego postępowanie może zostać zawieszono, jeżeli popełnienie przestępstwa, w związku z którym wszczęto postępowanie sądowe, nie zostanie należyście dowiedzione lub jeżeli sąd stwierdzi, że przestępstwo zostało popełnione, ale brak jest przesłanek wystarczających do oskarżenia konkretnej osoby lub konkretnych osób o sprawstwo, współsprawstwo lub pomocnictwo.

Postępowanie może zostać umorzono w przypadku braku uzasadnionych przesłanek potwierdzających popełnienie czynu, w związku z którym to postępowanie wszczęto, w przypadku gdy czyn nie nosi znamion przestępstwa lub w przypadku gdy zachodzi przesłanka wyłączająca odpowiedzialność karną osób oskarżonych o sprawstwo, współsprawstwo lub pomocnictwo.

Jeżeli chodzi o **przestępstwa z użyciem przemocy i przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności**, aby ofiara mogła wystąpić z wnioskiem o przyznanie różnego rodzaju kompensat przewidzianych w obowiązujących przepisach prawa, sąd musi co do zasady wydać orzeczenie kończące postępowanie karne w sprawie, od którego środek zaskarżenia nie przysługuje. W tym kontekście należy wyjaśnić, że orzeczenie kończące postępowanie karne w sprawie można zaskarżyć w terminie i w trybie określonych w tym orzeczeniu.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Państwo wypłaci całość lub część kwoty kompensaty, jeżeli sprawca został uznany za częściowo niewypłacalnego.

Państwo wstąpi w prawa ofiary przysługujące jej wobec strony ponoszącej odpowiedzialność cywilną za popełnione przestępstwo, do wysokości pełnej kwoty tymczasowej lub ostatecznej kompensaty przyznanej ofierze lub osobie uprawnionej.

Państwo może wystąpić z roszczeniem regresowym przeciwko stronie ponoszącej odpowiedzialność cywilną za popełnienie czynu zabronionego w celu uzyskania zwrotu całości lub części wypłaconej kwoty kompensaty.

W stosownych przypadkach roszczenie to zostanie wyegzekwowane w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym, które będzie mieć zastosowanie m. in. w następujących sytuacjach:

jeżeli sąd stwierdzi w prawomocnym orzeczeniu, że przestępstwa nie popełniono;

jeżeli po wypłacie kompensaty zarówno ofiara, jak i osoby uprawnione otrzymają – na jakiegokolwiek podstawie – pełne lub częściowe odszkodowanie za doznany uszczerbek w terminie trzech lat od przyznania kompensaty;

jeżeli kompensatę otrzymano na podstawie fałszywych lub umyślnie niekompletnych informacji lub w jakikolwiek inny nieuczciwy sposób, jak również przez umyślne pominięcie okoliczności, które doprowadziłyby do odrzucenia wniosku lub obniżenia kwoty wnioskowanej kompensaty;

jeżeli kwota zasądzona w orzeczeniu sądowym jest niższa od kwoty tymczasowej kompensaty.

Państwo może wystąpić z takim roszczeniem przez przystąpienie do toczącego się postępowania karnego lub cywilnego, bez uszczerbku dla powództwa cywilnego, które może wytoczyć prokurator.

Ofiary mogą również skorzystać z pomocy świadczonej przez właściwe Biura ds. Wsparcia na rzecz Ofiar Przestępstw lub, w odniesieniu do przestępstw o charakterze terrorystycznym, przez Urząd ds. Informacji i Wsparcia dla Ofiar Terroryzmu przy Krajowym Sądzie Karnym i Administracyjnym, które to organy udzielą ofiarom przestępstw wszystkich potrzebnych informacji w tym zakresie.

Biura ds. Wsparcia na rzecz Ofiar Przestępstw udzielą ofierze informacji o możliwościach uczestnictwa w wykonywaniu kary pozbawienia wolności oraz podejmą wszelkie konieczne działania wspierające w celu umożliwienia ofierze wykonywania praw zagwarantowanych w przepisach prawa.

Urząd ds. Informacji i Wsparcia dla Ofiar Terroryzmu przy Krajowym Sądzie Karnym i Administracyjnym (Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional) poinformuje ofiary terroryzmu o kanałach informacyjnych potrzebnych w celu otrzymywania wszystkich informacji dotyczących wykonywania kary pozbawienia wolności do chwili pełnego wykonania kary, w szczególności w przypadkach przyznania skazanym nagród lub ich zwolnienia. Ponadto, rozpatrując sprawy o przyznanie kompensaty, Urząd ten będzie udzielał ofiarom informacji o procedurze wydawania zaświadczeń stwierdzających prawomocność orzeczenia, nakazów nieegzekwowania odpowiedzialności cywilnoprawnej oraz innych dokumentów wymaganych do rozpatrzenia wniosku o przewidzianą w przepisach prawa kompensatę.

Ostatnia aktualizacja: 17/01/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej . Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie

tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Chorwacja

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu i do kogo należy skierować pozew?

Powództwo adhezyjne rozpoznaje się na wniosek ofiary w toku postępowania karnego, o ile nie spowoduje to przewlekłości postępowania [art. 153 ust. 1 kodeksu postępowania karnego (Zakon o kaznenom postupku)].

Powództwo adhezyjne może wytoczyć pokrzywdzony [art. 154 ust. 1 kodeksu postępowania karnego (Zakon o kaznenom postupku)].

Pozew adhezyjny należy wnieść do organu, do którego złożono zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, lub do sądu, który prowadzi postępowanie [art. 155 ust. 1 kodeksu postępowania karnego (Zakon o kaznenom postupku)].

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Pozew adhezyjny można wnieść do końca postępowania dowodowego, które przeprowadza sąd pierwszej instancji [art. 155 ust. 2 kodeksu postępowania karnego (Zakon o kaznenom postupku)].

O co mogę wnosić w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

Pozew adhezyjny może dotyczyć roszczenia, które można zgłosić w toku postępowania sądowego [art. 153 ust. 2 kodeksu postępowania karnego (Zakon o kaznenom postupku)].

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Nie istnieje specjalny formularz takich pozwów.

Jakie dowody należy przedstawić na potwierdzenie roszczenia?

Osoba uprawniona do wniesienia pozwu musi wskazać roszczenie i przedstawić dowody potwierdzające jego zasadność (art. 155 ust. 3 kodeksu postępowania karnego). W przepisach nie wskazano rodzaju dowodów ani zakresu materiału dowodowego.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Nie trzeba uiszczać żadnych opłat sądowych ani ponosić żadnych innych kosztów z tytułu wytoczenia powództwa adhezyjnego.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę otrzymać odszkodowanie, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Wytaczając powództwo adhezyjne, ofiary przestępstw zagrożonych karą pozbawienia wolności w wymiarze ponad pięciu lat, które poważnie ucierpiały na skutek przestępstwa, mają prawo do otrzymania profesjonalnej pomocy doradcy (*savjetnik*) na koszt państwa (art. 43 ust. 2 kodeksu postępowania karnego). Prawo to przysługuje bez względu na miejsce zamieszkania pokrzywdzonego.

W jakiej sytuacji sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Wydając wyrok skazujący oskarżonego, sąd może uwzględnić całość roszczenia zgłoszonego przez pokrzywdzonego w pozwie adhezyjnym lub uwzględnić roszczenie częściowo i pouczyć pokrzywdzonego o możliwości wytoczenia odrębnego powództwa. Jeżeli informacje uzyskane w postępowaniu karnym nie stanowią wiarygodnej podstawy do uwzględnienia roszczenia w całości albo w części, sąd poucza pokrzywdzonego o możliwości wytoczenia odrębnego powództwa.

Jeżeli sąd wyda wyrok uniewinniający, oskarżony zostanie oczyszczony z zarzutów lub postępowanie karne zostanie zawieszona w drodze postanowienia, pokrzywdzony zostanie pouczony o możliwości wytoczenia powództwa w celu zaspokojenia roszczenia, którego dotyczy pozew adhezyjny. Jeżeli sąd stwierdzi swoją niewłaściwość, pokrzywdzony zostaje pouczony o możliwości wniesienia pozwu adhezyjnego w toku postępowania karnego, które wszczął lub prowadzi właściwy sąd (art. 158 ust. 2 pkt 3 kodeksu postępowania karnego).

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Pokrzywdzony może zaskarżyć wyrok sądu w odniesieniu do części dotyczącej kosztów postępowania karnego oraz rozstrzygnięcia roszczenia zgłoszonego w pozwie adhezyjnym. [art. 464 ust. 3 kodeksu postępowania karnego (Zakon o kaznenom postupku)].

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Na wniosek uprawnionej osoby w toku postępowania karnego sędzia może nakazać zastosowanie tymczasowych środków służących zabezpieczeniu interesu prawnego, aby zabezpieczyć powództwo o naprawienie szkody wyrządzonej przestępstwem.

Postanowienie, o którym mowa w akapicie powyżej, wydaje sędzia śledczy (*sudac istrage*). Po wniesieniu aktu oskarżenia postanowienie wydaje izba oskarżeń (*optužno vijeće*), a podczas rozprawy – sąd prowadzący postępowanie. Wniesienie zażalenia na postanowienie o zastosowaniu środka służącego zabezpieczeniu interesu prawnego nie powoduje odroczenia jego wykonania (art. 160 kodeksu postępowania karnego).

Ostatnia aktualizacja: 09/01/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Włochy

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu w postępowaniu karnym i do kogo należy skierować pozew?

Sprawca jest zobowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej ofierze. Art. 185 kodeksu karnego stanowi, że każde przestępstwo wymaga naprawienia wynikłej szkody zgodnie z przepisami prawa cywilnego. Jeżeli przestępstwo wywołało szkodę majątkową lub niemajątkową, sprawca oraz każda inna osoba, która zgodnie z prawem cywilnym ponosi odpowiedzialność za działania sprawcy, są zobowiązani do wypłaty odszkodowania. Zgodnie z prawem cywilnym jedną z przesłanek powstania odpowiedzialności za szkodę niemajątkową jest wyrządzenie szkody przestępstwem (art. 20159 kodeksu cywilnego). Ofiara może w dwojaki sposób dochodzić naprawienia doznanego uszczerbku na zdrowiu.

Może wytoczyć powództwo cywilne, tj. przystąpić do postępowania karnego w charakterze powoda cywilnego (*costituzione di parte civile*): na zakończenie postępowania karnego sąd orzekający w sprawie karnej oceni uszczerbek na zdrowiu i zasądzi odszkodowanie albo jedynie stwierdzi, że powodowi cywilnemu przysługuje prawo do odszkodowania, i pouczy strony o możliwości wytoczenia powództwa przed sąd cywilny w celu określenia należnej kwoty. Art. 74 kodeksu postępowania karnego stanowi, że w toku postępowania karnego każda osoba, która doznała uszczerbku na zdrowiu wskutek przestępstwa, lub jej spadkobiercy mogą zgodnie z art. 185 kodeksu karnego wnieść powództwo cywilne o odszkodowanie przeciwko oskarżonemu i innym osobom ponoszącym odpowiedzialność cywilną.

Z drugiej strony ofiara może również bezpośrednio wytoczyć powództwo cywilne, wnosząc o odszkodowanie do sądu cywilnego.

Relacje pomiędzy powództwem cywilnym a procesem karnym regulują przepisy art. 75 kodeksu postępowania karnego. Sąd cywilny może w każdej chwili przekazać sprawę z powództwa cywilnego do rozpoznania sądowi karnemu, aż do chwili wydania przez sąd cywilny wyroku co do istoty sprawy (nawet jeżeli taki wyrok jeszcze się nie uprawomocnił). Postępowanie cywilne ulega wówczas umorzeniu, a sąd karny wyda orzeczenie również w przedmiocie kosztów postępowania cywilnego. Jeżeli sprawa z powództwa cywilnego nie zostanie przekazana do rozpoznania sądowi karnemu lub jeżeli powództwo wytoczono na etapie, na którym wytoczenie powództwa cywilnego w procesie karnym było już niedopuszczalne, będzie je w dalszym ciągu rozpoznawał sąd cywilny.

Jeżeli powód wytoczy przed sąd cywilny powództwo przeciwko osobie oskarżonej w procesie karnym, po wniesieniu powództwa cywilnego w tym procesie lub po wydaniu wyroku przez sąd karny pierwszej instancji, postępowanie cywilne ulega zawieszeniu do chwili uprawomocnienia się wyroku sądu karnego, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych przepisami prawa.

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Powództwo cywilne można wnieść aż do pierwszej rozprawy w procesie karnym lub nawet po jej przeprowadzeniu, do chwili zakończenia czynności wstępnych, które należy przeprowadzić zgodnie z art. 484 kodeksu postępowania karnego przed rozpoczęciem rozprawy. Po tym terminie wniesienie powództwa cywilnego jest już niedopuszczalne. Jeżeli powód wnieśli powództwo cywilne po upływie terminu do wezwania świadków i biegłych (*periti i consulenti tecnico*), o którym mowa w art. 468 ust. 1 kodeksu postępowania karnego, nie może on skorzystać z prawa do przedstawienia wykazu świadków lub biegłych. Po wytoczeniu powództwa cywilnego powód cywilny uzyskuje status strony postępowania przed sądem pierwszej instancji i sądami wyższej instancji, chyba że zostanie wyłączony z udziału w postępowaniu lub dobrowolnie cofnie powództwo. Postępowanie adhezyjne umarza się w dwóch przypadkach: 1) prokurator, oskarżony lub osoba ponosząca odpowiedzialność cywilną (art. 80 kodeksu postępowania karnego) może wystąpić o wyłączenie powoda cywilnego z udziału w procesie lub sąd może z urzędu postanowić o wyłączeniu powoda cywilnego z udziału w tym procesie w każdym czasie, aż do chwili rozpoczęcia rozprawy w pierwszej instancji (art. 81 kodeksu postępowania karnego); 2) powód cywilny lub pełnomocnik szczególny (*procuratore speciale*) może wyraźnie cofnąć powództwo cywilne na każdym etapie postępowania, składając oświadczenie ustnie lub na piśmie; powództwo cywilne uznaje się za cofnięte, jeżeli sąd nie otrzymał żadnych uwag (*conclusioni*) lub jeżeli powód wytoczył powództwo przed sądem cywilnym (art. 82 kodeksu postępowania karnego).

O co mogę wnieść w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

W powództwie cywilnym powód może wnieść o odszkodowanie za każdy uszczerbek na zdrowiu zarówno w sferze majątkowej, jak i niemajątkowej, koszty leczenia, pomocy prawnej, porad technicznych i wszelkie inne poniesione i udokumentowane wydatki, o ile mają one związek z popełnionym przestępstwem.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

We włoskim postępowaniu karnym nie przewidziano oficjalnych formularzy, ale należy spełnić wskazane poniżej wymogi.

Powód cywilny posiada zdolność procesową (*capacità processuale*). Należy złożyć oświadczenie o zamiarze wytoczenia powództwa cywilnego do sekretariatu właściwego sądu lub na rozprawie; dopuszczalne są jedynie oświadczenia, które zawierają: a) dane osoby fizycznej lub nazwę stowarzyszenia lub organu, który wnosi o dopuszczenie powództwa cywilnego, oraz dane jej/jego pełnomocnika procesowego; b) dane oskarżonego, przeciwko któremu skierowane jest powództwo cywilne, lub inne dane osobowe, które umożliwiają jego identyfikację; c) imię i nazwisko pełnomocnika reprezentującego powoda cywilnego oraz informacje szczegółowe o pełnomocnictwie; d) uzasadnienie pozwu; e) podpis pełnomocnika. W przypadku złożenia oświadczenia w inny sposób niż na rozprawie powód cywilny obowiązany jest zapewnić doręczenie oświadczenia pozostałym stronom, przy czym staje się ono skuteczne względem każdej ze stron z dniem jego doręczenia. Jeżeli powód cywilny nie umieścił pełnomocnictwa w stopce lub na marginesie oświadczenia o zamiarze wytoczenia powództwa cywilnego, lecz przedłożył je w jednej z innych form określonych w art. 100 ust. 1 i 2 kodeksu postępowania karnego, powinien złożyć je w sekretariacie lub przedstawić na rozprawie wraz z oświadczeniem.

Jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

W postępowaniu karnym powództwo cywilne ma charakter wtórny względem procesu, którego celem jest wydanie orzeczenia co do winy oskarżonego. Udowodnienie winy oskarżonego jest zadaniem prokuratury. Powód cywilny może jednak odegrać pewną rolę w postępowaniu dowodowym, przedstawiając w szczególności dowody potwierdzające rodzaj doznanego uszczerbku na zdrowiu, jego rozmiar itd. W postępowaniu cywilnym to na ofercie spoczywa natomiast co do zasady ciężar dowodu w odniesieniu do dowodów potwierdzających rozmiar doznanego uszczerbku na zdrowiu (takich jak np. zaświadczenia lekarskie). Ofiara może jednak zostać zwolniona z obowiązku przedstawienia dowodów, jeżeli wykaże, że zachodzi korzystne dla niej domniemanie prawne.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Pomoc prawna finansowana przez państwo przysługuje osobom, których roczny dochód nie przekracza określonego progu – mogą ją otrzymać zarówno obywatele Włoch, jak i obywatele innych państw, o ile postępowanie toczy się we Włoszech. Kwestię tę reguluje dekret prezydencki nr 115/2002.

W jakiej sytuacji sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

W postępowaniu karnym sąd oddali powództwo cywilne w przypadku uniewinnienia oskarżonego. Jeżeli w postępowaniu przygotowawczym strona złoży wniosek o wymierzenie uzgodnionej kary (*richiesta di applicazione di pena*), sąd odmówi rozpoznania powództwa cywilnego w procesie karnym na pierwszej rozprawie. Wniosku o dopuszczenie powództwa cywilnego nie można złożyć również w postępowaniu odwoławczym od wyroku wydanego bez przeprowadzenia rozprawy (*opposizione a decreto penale*) lub zażalenia na postanowienie o natychmiastowym wymierzeniu kary (*opposizione a decreto di giudizio immediato*). W przepisach prawa wyraźnie wykluczono również możliwość wytoczenia powództwa cywilnego w niektórych innych przypadkach, np. w sprawach, w których oskarżonym jest nieletni.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Na zakończenie postępowania, tj. po wydaniu wyroku przez sąd pierwszej lub wyższej instancji, powód cywilny może uznać, że w wyroku kończącym postępowanie w sprawie niewłaściwie rozstrzygnięto kwestię doznanego przez niego uszczerbku na zdrowiu – wówczas powód cywilny może wnieść apelację od wyroku – ponownie za pośrednictwem pełnomocnika – ale jedynie w granicach powództwa cywilnego. Wydany w tym postępowaniu wyrok może zmienić wyrok wydany w pierwszej instancji w odniesieniu do kwestii cywilnoprawnych (a zatem w zakresie odszkodowania). Wyrok taki może odwrócić niekorzystne skutki pierwszego wyroku, które dotyczą naprawienia uszczerbku na zdrowiu, lecz pozostaje to bez wpływu na ustalenia dotyczące odpowiedzialności karnej oskarżonego – oskarżony, którego w świetle prawa karnego uznano za niewinnego, pozostaje niewinny nawet wówczas, gdy sąd zmienił wyrok na korzyść powoda cywilnego. Sąd nie zmienia zatem wyroku sądu karnego w części dotyczącej odpowiedzialności karnej oskarżonego, jeżeli apelację od wyroku skazującego oskarżonego wnieśli tylko powód cywilny. Między ustaleniami zawartymi w wyroku wydanym w pierwszej instancji, w którym sąd uniewinnił sprawcę w świetle prawa karnego, a ustaleniami wyroku wydanego w drugiej instancji – wskutek apelacji powoda cywilnego – w którym sąd nakłada na sprawcę obowiązek naprawienia uszczerbku na zdrowiu, może zatem zaistnieć obiektywny i oczywisty konflikt. Taka sytuacja jest niezwykle trudna i z technicznego punktu widzenia skomplikowana.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Na wniosek powoda cywilnego sąd – o ile jest to odpowiednio uzasadnione – nada tymczasowy tytuł wykonawczy (*dichiarata provvisoriamente esecutiva*) orzeczeniu nakładającemu obowiązek przywrócenia stanu poprzedniego i naprawienia uszczerbku na zdrowiu. Nakaz zapłaty pierwszej zaliczki (*provvisionale*) zawsze podlega natychmiastowemu wykonaniu. Po uprawomocnieniu się wyroku strona może dochodzić jego egzekucji zgodnie z ogólnymi przepisami cywilnoprocesowymi.

Ostatnia aktualizacja: 12/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja

Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Cypr

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu w postępowaniu karnym i do kogo należy skierować pozew?

Sąd karny co do istoty jest właściwy w zakresie zasądzenia ograniczonej kwoty odszkodowania na rzecz ofiary przestępstwa w postępowaniu karnym, o ile uznał oskarżonego za winnego zarzucanych mu czynów. Sądy korzystają jednak z tej właściwości bardzo rzadko, a w ciągu ostatnich dziesięcioleci nie skorzystały z niej ani razu.

W takich przypadkach ofiara ma jednak prawo dochodzić odszkodowania od sprawcy przed sądem w procesie cywilnym.

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Powództwo należy wytoczyć przed sąd cywilny po zakończeniu postępowania karnego. Należy mieć na uwadze, że to postępowanie jest niezależne i odrębne od procesu karnego.

O co mogę wnieść w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

Można ubiegać się o odszkodowanie za wszelkie poniesione straty i szkody, wskazując poszczególne postaci szkody, np. uszczerbek na zdrowiu, ból i cierpienie oraz utracone korzyści, a także dochodzić odsetek ustawowych.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Tak, pismo wszczynające postępowanie (*κλητήριο ένταλμα*). Formularz ten należy złożyć w sekretariacie sądu. W formularzu można podać całą treść pozwu albo jedynie jego krótkie podsumowanie, a następnie wnieść pozew bardziej szczegółowy.

Jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

Dowodami na potwierdzenie roszczenia są dowody potwierdzające doznanie szkody.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Tak, usługi związane z pozwem podlegają opłatom i należnościom, których wysokość jest uzależniona od wnioskowanej wysokości odszkodowania.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Osoby uprawnione do pomocy prawnej, tj. spełniające określone w przepisach prawa kryteria, mogą ją otrzymać na każdym etapie postępowania. W sprawach cywilnych pomoc prawną przyznaje się, jeżeli doszło do naruszeń praw człowieka w rozumieniu konwencji, określonych w przepisach prawa. Pomoc prawna obejmuje nieodpłatne porady, pomoc i reprezentację oraz przysługuje również osobom zamieszkającym w innych państwach.

W jakiej sytuacji sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Nie dotyczy – zob. powyżej.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Nie dotyczy – zob. powyżej.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

W celu zapewnienia, by wyrok zasądający odszkodowanie został wykonany, sąd doręcza go pozwanemu (sprawcy), który ma się do niego zastosować. W razie niezastosowania się do wyroku powód (ofiara) może złożyć wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, aby przymusić pozwanego do wykonania wyroku.

Ostatnia aktualizacja: 23/07/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Łotwa

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu w postępowaniu karnym i do kogo należy skierować pozew?

Ofiara ma prawo do otrzymania od organu prowadzącego postępowanie (policja, prokuratura, sąd) informacji o przepisach dotyczących dochodzenia i uzyskania odszkodowania oraz kompensaty państwowej, a także do zgłoszenia roszczenia odszkodowawczego w postępowaniu karnym.

Ofiara może zgłosić roszczenie odszkodowawcze na każdym etapie postępowania karnego, aż do momentu wszczęcia postępowania przez sąd pierwszej instancji. Roszczenie można zgłosić pisemnie lub ustnie. Roszczenie zgłoszone ustnie zostanie odnotowane w protokole przez organ prowadzący postępowanie (policja, prokuratura, sąd).

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Ofiara może zgłosić roszczenie odszkodowawcze na każdym etapie postępowania karnego, aż do momentu wszczęcia postępowania przez sąd pierwszej instancji. Fakt, że sprawca nie został ustalony, pozostaje bez uszczerbku dla prawa wnioskodawcy do zgłoszenia roszczenia odszkodowawczego.

Ofiara ma prawo do odstąpienia od dochodzenia roszczenia odszkodowawczego na każdym etapie postępowania karnego, dopóki sąd nie wyda orzeczenia.

O co mogę wnieść w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

Ofiara ma prawo do otrzymania od organu prowadzącego postępowanie (policja, prokuratura, sąd) informacji o przepisach dotyczących dochodzenia odszkodowania.

Roszczenie można zgłosić pisemnie lub ustnie. Roszczenie zgłoszone ustnie zostanie odnotowane w protokole przez organ prowadzący postępowanie (policja, prokuratura, sąd).

W pozwie adhezyjnym ofiara musi przedstawić dowody na poparcie wnioskowanej kwoty odszkodowania za wszelkie szkody majątkowe, ale w przypadku krzywdy i cierpienia fizycznego wystarczy, że wskaże kwotę wnioskowanego zadośćuczynienia. Może również podać numer rachunku instytucji płatniczej, na który należy przelać kwotę odszkodowania.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Roszczenie można zgłosić pisemnie lub ustnie. Roszczenie zgłoszone ustnie zostanie odnotowane w protokole przez organ prowadzący postępowanie (policja, prokuratura, sąd).

Jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

W pozwie adhezyjnym ofiara musi przedstawić dowody na poparcie wnioskowanej kwoty odszkodowania za wszelkie szkody majątkowe, ale w przypadku krzywdy i cierpienia fizycznego wystarczy, że wskaże kwotę wnioskowanego zadośćuczynienia.

Sąd ustali wysokość odszkodowania, oceniając roszczenie ofiary oraz uwzględniając wartość szkody majątkowej, ciężar i charakter przestępstwa, wyrządzone przestępstwem cierpienie fizyczne, trwałe okaleczenie i niepełnosprawność, dotkliwość i publiczny charakter krzywdy, a także rozstrój zdrowia psychicznego ofiary.

Sąd ustali wartość szkód bezpośrednich zgodnie z wyceną dokonaną w akcie oskarżenia.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Ofiara nie uiszcza żadnych opłat z tytułu zgłoszenia roszczenia odszkodowawczego w postępowaniu karnym.

Jeżeli zdaniem ofiary poniesiona przez nią szkoda nie została w pełni naprawiona, ma prawo do wytoczenia powództwa odszkodowawczego przed sąd orzekający w sprawach cywilnych zgodnie z przepisami [kodeksu postępowania cywilnego](#) (Civilprocesa likums). Przy ustalaniu wysokości odszkodowania sąd orzekający w sprawach cywilnych powinien wziąć pod uwagę kwotę odszkodowania otrzymaną przez ofiarę w toku postępowania karnego.

W przypadku wytoczenia powództwa odszkodowawczego w postępowaniu cywilnym ofiara jest zwolniona z opłaty sądowej.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Jeżeli istnieją trudności w zapewnieniu ochrony praw i interesów małoletniego lub ochrona ta nie jest zapewniona z innego względu bądź jeżeli przedstawiciel ustawowy małoletniego złożył w tym przedmiocie uzasadniony wniosek, organ prowadzący postępowanie (policja, prokuratura, sąd) postanawia o wyznaczeniu adwokata, który będzie reprezentował małoletnią ofiarę. W wyjątkowych przypadkach, gdy nie można zapewnić ochrony praw i interesów osoby w postępowaniu karnym w inny sposób, organ prowadzący postępowanie (policja, prokuratura, sąd) postanawia o wyznaczeniu adwokata do reprezentowania osoby pełnoletniej dotkniętej ubóstwem lub znajdującej się w niekorzystnej sytuacji. Organ prowadzący postępowanie (policja, prokuratura, sąd) wyznacza adwokata również wówczas, gdy żaden z krewnych nie może reprezentować ofiary. W tego rodzaju sprawach Urząd ds. Pomocy Prawnej (Juridiskās palīdzības administrācija) pokrywa honoraria adwokatów za świadczenie państwowej pomocy prawnej w postępowaniu karnym.

W jakiej sytuacji sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Jeżeli sąd wyda wyrok uniewinniający, pozostawi bez rozpoznania powództwo ofiary o odszkodowanie za szkody wyrządzone przestępstwem. Jeżeli sąd pozostawi powództwo ofiary bez rozpoznania, może ona wytoczyć powództwo odszkodowawcze zgodnie z przepisami [kodeksu postępowania cywilnego](#).

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Jeżeli sąd pozostawi powództwo ofiary bez rozpoznania, może ona wytoczyć powództwo odszkodowawcze zgodnie z przepisami [kodeksu postępowania cywilnego](#).

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Orzeczenia zasądzające odszkodowanie na rzecz ofiary wykonują przysięgli komornicy sądowi (*zvērīnāti tiesu izpildītāji*), którzy wszczynają postępowanie egzekucyjne na pisemny wniosek wierzyciela w oparciu o tytuł wykonawczy.

Aby komornik mógł wykonać orzeczenie sądu w części zasądzającej odszkodowanie na rzecz ofiary, sąd wydaje ofierze na jej wniosek tytuł egzekucyjny.

Wierzyciele posiadający wierzytelności z tytułu szkody na osobie skutkującej niepełnosprawnością lub innego rodzaju uszczerbkiem na zdrowiu bądź śmiercią ofiary są zwolnieni z opłat egzekucyjnych należnych przysięgłym komornikom sądowym.

Przysięgły komornik sądowy przeprowadza niezbędne czynności z urzędu oraz stosuje środki i metody przewidziane w celu szybkiego i skutecznego wykonania orzeczeń sądowych. Przysięgły komornik sądowy pouczy strony o ich prawach i obowiązkach, aby mogły one w dobrej wierze wykonywać swoje prawa procesowe.

Ostatnia aktualizacja: 20/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Litwa

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu w postępowaniu karnym i do kogo należy skierować pozew?

Ofiara może dochodzić odszkodowania za szkody wyrządzone przestępstwem, wytaczając powództwo adhezyjne w postępowaniu karnym. W postępowaniu przygotowawczym powództwo adhezyjne można wytoczyć, zgłaszając roszczenie odszkodowawcze funkcjonariuszowi prowadzącemu postępowanie przygotowawcze lub prokuratorowi, a gdy sprawa jest rozpatrywana przez sąd – wnosząc pozew do sądu. Jeżeli ofiara nie wytoczyła powództwa adhezyjnego lub sąd pozostawił je bez rozpoznania w toku postępowania karnego, ofiara może wytoczyć powództwo odszkodowawcze przed sąd orzekający w sprawach cywilnych.

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Powództwo adhezyjne można wytoczyć na każdym etapie postępowania karnego – aż do chwili rozpoczęcia postępowania dowodowego przez sąd.

O co mogę wnieść w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

Wytaczając powództwo adhezyjne, ofiara może dochodzić odszkodowania za szkody majątkowe lub zadośćuczynienia za szkody niemajątkowe wyrządzone przestępstwem popełnionym przez podejrzanego lub oskarżonego. W pozwie adhezyjnym należy podać dokładną wartość przedmiotu sporu, jak również wskazać dowody potwierdzające tę wartość.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Nie przewidziano specjalnego formularza. Zastosowanie mają jedynie ogólne wymogi formalne pism procesowych wnoszonych do sądu.

Jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

Należy przedstawić dowody z dokumentu, dowody rzeczowe lub inne dowody potwierdzające wartość poniesionej szkody.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Pozew adhezyjny o odszkodowanie za szkody majątkowe i zadośćuczynienie za szkody niemajątkowe wyrządzone przestępstwem nie podlega opłacie sądowej.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Tak, obywatele Republiki Litewskiej, obywatele innych państw członkowskich Unii Europejskiej i inne osoby fizyczne legalnie zamieszkujące w Republice Litewskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej są uprawnieni do skorzystania z prawa pomocy w sprawach dotyczących odszkodowania za

szkody wyrządzone przestępstwem. Decyzje o przyznaniu pomocy prawnej podejmuje służba ds. pomocy prawnej gwarantowanej przez państwo (Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba).

W jakiej sytuacji sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Sąd oddali powództwo adhezyjne, jeżeli nie ma dowodów potwierdzających udział oskarżonego w popełnieniu przestępstwa.

Sąd pozostawi powództwo bez rozpoznania wówczas, gdy oskarżony zostanie uniewinniony ze względu na fakt, że popełniony czyn nie nosi znamion przestępstwa ani wykroczenia, bądź gdy powód cywilny lub jego pełnomocnik nie stawią się na rozprawie sądowej. W takich przypadkach powód cywilny jest uprawniony do wytoczenia powództwa w postępowaniu cywilnym.

W wyjątkowych przypadkach, gdy sąd nie jest w stanie określić dokładnej kwoty, którą ma zasądzić na rzecz powoda cywilnego, ponieważ potrzebuje dodatkowych danych, może w wyroku skazującym oskarżonego uwzględnić powództwo wytoczone przez powoda cywilnego i skierować kwestię ustalenia kwoty odszkodowania do rozpatrzenia przez sąd orzekający w sprawach cywilnych.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Tak, takie orzeczenie sądu można zaskarżyć do sądu apelacyjnego w trybie określonym w kodeksie postępowania karnego (Baudžiamojo proceso kodeksas).

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia zasądzającego odszkodowanie powód cywilny nabywa prawo do uzyskania tytułu egzekucyjnego, który może przedstawić komornikowi w celu wyegzekwowania tej kwoty. Powód cywilny, który spełnia wszystkie określone warunki, może otrzymać dodatkowe zwolnienie od kosztów również w toku postępowania egzekucyjnego.

Ostatnia aktualizacja: 15/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Luksemburg

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu w postępowaniu karnym i do kogo należy skierować pozew?

Odszkodowania od sprawcy można dochodzić na kilka sposobów.

Aby sąd karny mógł orzec w sprawie odszkodowania, ofiara obowiązana jest wnieść powództwo odszkodowawcze w postępowaniu karnym z żądaniem sprawiedliwego odszkodowania od sprawcy, gdy ten zostanie uznany winnym. Stawiennictwo ofiary na rozprawie nie jest konieczne. Ofiara może zgłosić swoje roszczenia na piśmie przed rozpoczęciem rozprawy, na której może ją reprezentować adwokat.

Ponadto zgodnie ze zmienioną ustawą z dnia 12 marca 1984 r. o kompensacie dla niektórych ofiar szkód osobowych wywołanych przestępstwem niektóre ofiary przestępstw mają prawo ubiegać się o kompensatę z budżetu państwa. Środek ten ma znaczenie dla ofiar wtedy, gdy: sprawcy nie zidentyfikowano; sprawca został zidentyfikowany, ale nie można go odnaleźć; sprawca jest niewypłacalny. Wówczas ofiara powinna złożyć wniosek o kompensatę do Ministra Sprawiedliwości, który podejmie decyzję w sprawie tego wniosku w terminie sześciu miesięcy.

Państwo wypłaca kompensatę wyłącznie wówczas, gdy ofiara nie może w żaden inny sposób uzyskać skutecznego i odpowiedniego odszkodowania (*np. od sprawcy, w ramach systemu zabezpieczenia społecznego lub z tytułu ubezpieczenia osobowego*).

Jeżeli państwo wypłaca ofierze kompensatę, a ofiara uważa, że kompensata ta jest niewystarczająca, może w dalszym ciągu wytoczyć powództwo odszkodowawcze w postępowaniu karnym jako powód cywilny oraz dochodzić dodatkowych sum pieniężnych od sprawcy. W takim przypadku ofiara ma obowiązek powiadomić sąd, że złożyła wniosek o kompensatę państwową lub że otrzymała taką kompensatę.

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Ofiara ma prawo dochodzić odszkodowania w postępowaniu karnym, przesyłając sędziemu śledczemu (*juge d'instruction*) pismo zawiadamiające, że wytacza ona powództwo odszkodowawcze za doznaną przez nią szkodę. Powództwo takie można wnieść na każdym etapie postępowania. Ofiara może również wnieść takie powództwo na rozprawie w postępowaniu karnym.

Należy jednak mieć na uwadze, że jeżeli ofiara postanowi wnieść powództwo odszkodowawcze przed rozpoczęciem rozprawy, nie może już zeznawać jako świadek.

Jeżeli ofiara nie wnieśli powództwa odszkodowawczego ani nie zgłosi żadnych roszczeń, sąd karny nie może z urzędu zasądzić odszkodowania na rzecz ofiary.

Ofiara, która nie wniosła powództwa odszkodowawczego na rozprawie w postępowaniu karnym, nie traci jednak prawa do odszkodowania. Ofiara może w dalszym ciągu wytoczyć powództwo przeciwko sprawcy przed sąd cywilny, o ile nastąpi to przed upływem odpowiedniego terminu przedawnienia w sprawach cywilnych oraz wykaże, że popełnione czyny wyczerpują znamiona czynu niedozwolonego.

Wniosek o kompensatę można złożyć do Ministra Sprawiedliwości przed wydaniem przez sąd orzeczenia w postępowaniu karnym. Ponadto wniosek ten należy złożyć w terminie dwóch lat od daty popełnienia czynu. Jeżeli sprawca został oskarżony, a ofiara wytoczyła powództwo odszkodowawcze w postępowaniu karnym, termin do złożenia wniosku ulega przedłużeniu i wynosi dwa lata od uprawomocnienia się wyroku sądu orzekającego w sprawie karnej. Jeżeli ofiara nie wytoczy powództwa odszkodowawczego w postępowaniu karnym, a wyrok wydany w tym postępowaniu uprawomocni się, ofiara może wytoczyć powództwo cywilne, aby uzyskać orzeczenie sądu cywilnego co do odszkodowania. Wówczas termin do złożenia wniosku o kompensatę ulega przedłużeniu i wynosi dwa lata od uprawomocnienia się wyroku sądu co do odszkodowania. Jeżeli jednak ofiarą jest małoletni, termin przedawnienia zaczyna biec dopiero w dniu, w którym ofiara osiągnęła pełnoletniość, w przypadku gdy popełnione są zagrożone karami przewidzianymi w kodeksie karnym lub gdy wyczerpują znamiona przestępstw określonych w art. 372, 373, 375 (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności), 382-1 i 382-2 (handel ludźmi), 400, 401bis, 402, 403 lub 405 (umyślne spowodowanie śmierci niesklasyfikowane jako zabójstwo oraz umyślne uszkodzenie ciała) luksemburskiego kodeksu karnego i są zagrożone karami przewidzianymi w tych przepisach.

O co mogę wnosić w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

W toku postępowania karnego ofiara powinna zgłosić roszczenie, dokładnie określając swoje żądania, na piśmie lub ustnie na rozprawie, chociaż można je również złożyć na piśmie przed rozpoczęciem rozprawy. W każdym razie ofiara powinna udowodnić za pomocą środków dowodowych (zaświadczeń lekarskich, faktur itp.), że doznała uszczerbku na zdrowiu. W praktyce na rozprawie sąd w pierwszej kolejności przesłuchuje świadków i osobę, której zarzuca się sprawstwo, i dopiero wówczas można zgłosić roszczenie odszkodowawcze jako powód cywilny. Na tym etapie ofiara lub jej pełnomocnik procesowy oświadcza, że wytacza powództwo odszkodowawcze, oraz przedkłada sądowi, prokuratorowi i stronom postępowania pisma zawierające dokładnie określone żądania. Ofiara nie ma obowiązku stawiennictwa na rozprawę i może ją reprezentować adwokat.

Pozew można sformułować na zwykłej kartce papieru, określając w nim poszczególne szkody (takie jak uszczerbek na zdrowiu, strata majątkowa lub krzywda) wraz z dokładnym określeniem dochodzonych kwot. Jeżeli nie można określić wartości przedmiotu sporu lub kwota nie jest jeszcze znana, oznacza się ją adnotacją „p.m.” (dla pamięci).

W większości przypadków kwotę odszkodowania zasądzoną na rzecz ofiary w związku z doznanym uszczerbkiem na zdrowiu określa sąd rozpoznający sprawę karną, o ile orzeknie o winie oskarżonego.

Straty i wydatki, które pokrywa przyznane ofierze przestępstwa odszkodowanie, obejmują:

szkoda majątkowa (niedotycząca kondycji psychicznej):

koszty związane z leczeniem doznanego uszczerbku na zdrowiu (leczenie ambulatoryjne i szpitalne, rehabilitacja);

dotychczasowe potrzeby lub koszty wynikające z uszczerbku na zdrowiu (tj. opieka i pomoc, leczenie okresowe i stałe, długotrwała fizjoterapia, dostosowanie miejsca zamieszkania, specjalne wyposażenie itp.);

trwały uszczerbek na zdrowiu (np. inwalidztwo i inną trwałą niepełnosprawność);

utrata zarobków w trakcie leczenia oraz po jego zakończeniu (w tym utracone zarobki i utrata zdolności do pracy zarobkowej lub obniżenie standardu życia itp.);

utracone możliwości zawodowe;

koszty postępowania sądowego związanego ze zdarzeniem, które wywołało szkodę, np. koszty obsługi prawnej i inne koszty

kompensatę w związku z kradzieżą lub zniszczeniem składnika majątku osobistego;

szkoda niemajątkowa (krzywda):

ból i cierpienie ofiary;

pogorszenie jakości życia (jeżeli ofiara nie może dłużej prowadzić takiego samego stylu życia jak przed dniem, w którym popełniono przestępstwo);

oszczerzenie (blizny, utrata kończyny lub inne obrażenia);

przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności.

Sąd może zlecić biegłemu obliczenie dokładnej wartości poniesionych szkód. Taka praktyka jest częsta, szczególnie w razie doznania poważnego uszczerbku na zdrowiu.

W takiej sytuacji sąd może przyznać zaliczkę.

Po wydaniu opinii przez biegłego sąd orzeka w przedmiocie odszkodowania i ustala należną do zapłaty kwotę.

Maksymalna kwota kompensaty, którą przyznaje Minister Sprawiedliwości, nie może przekraczać limitu określonego corocznie rozporządzeniem Wielkiego Księcia. Na 2017 r. ustanowiono limit w wysokości 63 000 EUR. Minister może również przyznać zaliczkę.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

W Wielkim Księstwie Luksemburga nie ma specjalnego formularza służącego do zgłaszania roszczeń odszkodowawczych.

Pisma formułuje się na zwykłej kartce papieru.

Wniosek o kompensatę do Ministra Sprawiedliwości należy sporządzić w języku francuskim, niemieckim lub luksemburskim oraz wskazać w nim datę, miejsce i dokładny charakter popełnionego czynu.

Jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

Jeżeli roszczenie zgłasza się do sądu orzekającego w sprawie, należy wnieść powództwo odszkodowawcze i przedstawić wszelkie dowody potwierdzające uszczerbek na zdrowiu (konkretne przykłady można znaleźć poniżej).

Do wniosku o kompensatę złożonego do Ministra Sprawiedliwości należy załączyć wszelkie dokumenty potwierdzające popełnienie czynu oraz doznany uszczerbek.

Wykaz przykładowych dokumentów:

odpis zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa (protokołu policyjnego) lub dowody potwierdzające wniesienie powództwa odszkodowawczego;

odpis orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie karnej oraz rozstrzygającego w przedmiocie powództwa odszkodowawczego (jeżeli takie wniesiono);

orzeczenie co do odszkodowania (np. po uzyskaniu opinii biegłego);

dowody potwierdzające doznany uszczerbek na zdrowiu: zaświadczenia lekarskie, w których określono doznany uszczerbek na zdrowiu, okres trwania niezdolności do pracy oraz – w stosownych przypadkach – charakter następstw i trwałą niezdolność do pracy;

dowody potwierdzające koszty leczenia doznanego uszczerbku na zdrowiu (leczenie ambulatoryjne i szpitalne itp.);

dowody potwierdzające objęcie ubezpieczeniem przez instytucję zabezpieczenia społecznego;

dowody potwierdzające kwoty wszelkich odszkodowań otrzymanych z systemu zabezpieczenia społecznego;

kopia polisy ubezpieczeniowej;

dowody potwierdzające kwoty wszelkich odszkodowań otrzymanych z zakładu ubezpieczeń;

dowody potwierdzające utratę zarobków w trakcie leczenia oraz po jego zakończeniu.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

W postępowaniu karnym każda ze stron obowiązana jest pokryć własne koszty sądowe bez względu na wynik sprawy. Strona znajdująca się w potrzebie może jednak ubiegać się o pomoc prawną. W takim przypadku wszystkie koszty pokrywa państwo.

Ofiara może również wnieść o kompensatę na pokrycie kosztów postępowania. Wynagrodzenie biegłego zwykle pokrywa oskarżony.

W przypadku wniosku o kompensatę złożonego do Ministra Sprawiedliwości opłat sądowych nie pobiera się.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Zgodnie z prawem luksemburskim ofiara może uzyskać pomoc prawną przed wszczęciem postępowania lub w jego toku. Powinna w tym celu wypełnić krajowy formularz, który można pobrać ze strony internetowej Luksemburskiej Izby Adwokackiej (Barreau de Luxembourg): <https://www.barreau.lu/le-barreau/assistance-judiciaire/formulaire-d-assistance-judiciaire> Do formularza należy załączyć dokumenty potwierdzające, że ofiara nie dysponuje wystarczającymi środkami, aby pokryć koszty udziału w postępowaniu. Wniosek należy przesłać do prezesa izby adwokackiej znajdującej się w okręgu sądowym, w którym zamieszkuje wnioskodawca. Decyzję o przyznaniu pomocy prawnej podejmuje prezes.

Każdy może zwrócić się do organów, które udzielają informacji i porad prawnych. Wszelkie informacje prawne można uzyskać nieodpłatnie w Biurze Porad i Informacji Prawnej (Service d'Accueil et d'Information juridique). <https://justice.public.lu/fr/aides-informations/accueil-info-juridique.html>

W jakiej sytuacji sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Jeżeli ofiara zgłosi roszczenie odszkodowawcze, a sprawca zostanie w postępowaniu karnym uniewinniony, ponieważ zarzucane mu czyny nie wyczerpują znamion czynu zabronionego, pomimo to sąd orzeknie, czy zachowanie oskarżonego było przyczyną uszczerbku, którego doznała ofiara. Jeżeli tak, sąd zasądzi od oskarżonego odszkodowanie. Jeżeli jednak ofiara nie wykazała związku przyczynowego między zachowaniem oskarżonego a doznanym uszczerbkiem, sąd oddali roszczenie ofiary.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Ofiara może zaskarżyć orzeczenie sądu karnego.

Ponadto ofiara może złożyć wniosek o kompensatę do Ministra Sprawiedliwości i jest uprawniona do jej otrzymania, jeżeli sprawca nie został skazany, pod warunkiem że ofiara jest ofiarą przestępstwa, oraz jeżeli sprawcy nie zidentyfikowano lub został zidentyfikowany, ale nie można go odnaleźć lub jest niewypłacalny.

Jeżeli nie doszło do procesu, Minister Sprawiedliwości może przyznać kwotę stałą lub zlecić biegłemu sporządzenie opinii na koszt Ministerstwa, w celu ustalenia należnej ofierze kwoty kompensaty.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Rolą sądu karnego jest określenie wartości uszczerbku doznanego przez ofiarę, nie zaś angażowanie się w zapewnienie zapłaty przyznanego odszkodowania i odsetek.

Po wydaniu przez sąd orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie podjęcie czynności mających zabezpieczyć zapłatę przyznanego odszkodowania i odsetek przez sprawcę należy do ofiary.

Za nadzór nad uzyskaniem odszkodowania odpowiada najczęściej adwokat ofiary – w pierwszej kolejności podejmuje on czynności polubowne i kontaktuje się z adwokatem skazanego sprawcy, a następnie przystępuje do wykonania wyroku za pośrednictwem komornika sądowego.

Jeżeli sąd skaze sprawcę i wyda wyrok w zawieszeniu oraz nakaże zapłatę odszkodowania, odpowiedzialny za wykonywanie wyroków Prokurator Generalny będzie monitorować, czy skazany sprawca wywiązał się z tego obowiązku.

Ostatnia aktualizacja: 19/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Węgry

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu w postępowaniu karnym i do kogo należy skierować pozew?

W postępowaniu karnym ofiara może dochodzić odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu lub straty powstałej wskutek przestępstwa, wnosząc powództwo cywilne, najczęściej w toku postępowania, po wniesieniu aktu oskarżenia. Powództwem takim można dochodzić odszkodowania, zwrotu składnika majątkowego lub zapłaty określonej sumy pieniężnej. Ofiara może wnieść takie powództwo do sądu pierwszej instancji najpóźniej na tym etapie postępowania, na którym może się ona po raz pierwszy stawić w sądzie; sąd zawiadamia ofiarę o takich etapach postępowania. Jeżeli ofiara nie skorzysta z tej możliwości, nie będzie mogła przedstawić uzasadnienia na późniejszych etapach postępowania.

Wymagane elementy formalne powództwa cywilnego określono w przepisach prawa. W powództwie należy zawrzeć oznaczenie oskarżonego, przeciwko któremu ofiara je wnosi, wyraźne żądanie wydania przez sąd wyroku, w szczególności wartość przedmiotu sporu, podstawę prawną powództwa cywilnego, okoliczności faktyczne potwierdzające zasadność dochodzonego roszczenia oraz żądanie rozstrzygnięcia sprawy, a także sposób i miejsce wykonania wyroku, jeżeli sąd wyda orzeczenie merytoryczne co do tego powództwa.

Ponadto ofiara może wyrazić zamiar wniesienia powództwa cywilnego jeszcze przed wniesieniem aktu oskarżenia, tj. przed sądowym etapem postępowania karnego. Jeżeli akt oskarżenia został wniesiony, prokuratura przekazuje oświadczenie ofiary sądowi.

Sąd orzeka co do meritum sprawy z powództwa cywilnego w postępowaniu karnym, a jeżeli nie jest to możliwe z przyczyn określonych w prawie, kieruje roszczenia cywilne do rozpoznania w innym przewidzianym prawem trybie, co wyklucza możliwość dochodzenia roszczenia w postępowaniu karnym.

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Powództwo cywilne można wytoczyć po wniesieniu aktu oskarżenia, ale zamiar wniesienia takiego powództwa można również zgłosić przed wniesieniem aktu oskarżenia, tj. w postępowaniu przygotowawczym.

O co mogę wnieść w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

W kodeksie postępowania karnego określono zasadnicze elementy powództwa cywilnego, lecz nie przewidziano w nim jakichkolwiek szczególnych wymogów formalnych.

Jeżeli chodzi o przedmiot powództwa, powództwem cywilnym można dochodzić odszkodowania, zwrotu składnika majątkowego lub zapłaty określonej sumy pieniężnej. W powództwie cywilnym należy oznaczyć osobę oskarżoną, przeciwko której jest ono skierowane, oraz w sposób wyraźny żądanie wydania przez sąd wyroku. W powództwie należy określić wartość przedmiotu sporu. Może ono również zawierać wniosek o zasądzenie odszkodowania na gruncie prawa cywilnego w związku z doznaniem przez pokrzywdzonego uszczerbku na zdrowiu bezpośrednio w wyniku popełnienia przestępstwa. Roszczenie może dotyczyć nie tylko obniżonej wartości składników majątku, ale również utraconych dochodów i odsetek naliczonych od dochodzonej kwoty odszkodowania. Ponadto powództwo cywilne powinno zawierać określenie dochodzonego roszczenia wraz z uzasadnieniem jego żądania.

Jeżeli powództwo cywilne nie zawiera wymienionych powyżej trzech najważniejszych elementów, które są niezbędne do wydania wyroku przez sąd (tj. oznaczenia oskarżonego, wyraźnego żądania oraz określenia dochodzonego roszczenia), sąd niezwłocznie po stwierdzeniu tych braków kieruje powództwo do rozpoznania w innym przewidzianym prawem trybie.

Te same skutki wywołuje również brak innych elementów w powództwie cywilnym (faktów na potwierdzenie roszczenia i dochodzonego roszczenia, określenia sposobu i miejsca zapłaty), jednak w tym przypadku sąd skieruje sprawę do rozpoznania dopiero w orzeczeniu kończącym postępowanie, zamiast uczynić to niezwłocznie po stwierdzeniu tych braków.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

W przepisach prawa nie określono formularza takiego pozwu.

Jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

W przepisach prawa nie określono, jakie dowody należy przedstawić na poparcie roszczenia. Sąd, rozpatrując powództwo cywilne, z urzędu bierze pod uwagę akta sprawy, bez względu na to, czy dowody przedstawił pokrzywdzony, czy też uzyskano je z innego źródła. Prawo nie określa mocy dowodowej materiału dowodowego. W postępowaniu karnym można swobodnie korzystać ze wszystkich środków dowodowych przewidzianych w przepisach prawa. Prawo nie określa zatem, jakie dowody należy przedstawić na poparcie powództwa cywilnego, a jedynie wymaga, aby przedstawić okoliczności faktyczne stanowiące podstawę powództwa cywilnego.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Jeżeli pokrzywdzony wnosi powództwo cywilne w postępowaniu karnym, wymaga się w związku z tym jedynie uiszczenia opłaty za wniesienie pozwu i – w stosownych przypadkach – opłaty za wniesienie apelacji. W takich przypadkach ofiara ma jednak prawo do odroczenia terminu płatności, w związku z czym nie wymaga się od niej, aby wniosła opłatę z wyprzedzeniem.

Co do zasady wysokość opłaty oblicza się na podstawie wartości przedmiotu powództwa cywilnego z chwili wszczęcia postępowania. Opłata jest równa 6 % podstawy służącej do obliczeń, jednak nie mniej niż 15 000 HUF i nie więcej niż 1 500 000 HUF.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Ofiara ma prawo do otrzymania od sądu, prokuratury lub organu śledczego informacji o swoich prawach i obowiązkach. Jeżeli konieczne jest ponadto skorzystanie z porady prawnika specjalizującego się w udzielaniu pomocy prawnej (*jogi segítő*) lub należy sporządzić pismo (podanie, wniosek, zawiadomienie, wnioski o ściganie itd.), aby można było wszcząć postępowanie w celu naprawienia szkody powstałej wskutek przestępstwa lub naruszenia praw bądź interesów na skutek przestępstwa, państwo zapewni na wniosek pomoc prawną świadczoną przez takiego prawnika lub przez służby prawne. Koszty takich usług ponosi państwo, jeżeli miesięczny dochód netto do dyspozycji ofiary nie przekracza wysokości minimalnej emerytury oraz jeżeli ofiara nie posiada własnych środków lub wykorzystanie takich środków byłoby nieproporcjonalne do korzyści, jakie można uzyskać dzięki pomocy prawnej. Obywatelstwo ani miejsce zamieszkania ofiary pozostają bez wpływu na jej prawa.

W jakiej sytuacji sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

W przypadkach określonych w prawie, które wyszczególniono poniżej, sąd odmawia przyjęcia powództwa cywilnego w postępowaniu karnym, kierując je do rozpoznania w innym przewidzianym prawem trybie. W takich przypadkach ofiara nie może dochodzić swojego roszczenia w postępowaniu karnym, lecz wyłącznie w postępowaniu cywilnym. Sąd kieruje powództwo cywilne do rozpoznania w innym przewidzianym prawem trybie wówczas, gdy nie udowodniono, że oskarżony jest winny popełnienia przestępstwa albo wykroczenia, ponieważ postępowanie zostało umorzone lub oskarżony został uniewinniony. Taka sama sytuacja ma miejsce wówczas, gdy prawo uniemożliwia dochodzenie roszczenia cywilnego lub gdy pozew wniesiono zbyt późno. Jeżeli popełniono szczególne przestępstwo majątkowe przeciwko nieruchomości, a ofiara wniosła o zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci eksmisji z tej nieruchomości i jednocześnie złożyła powództwo cywilne, sąd nie może w postępowaniu karnym wydać orzeczenia w przedmiocie takiego roszczenia cywilnego. Roszczenia cywilnego nie można również dochodzić w postępowaniu karnym, jeśli zachodzi ku temu przeszkoda określona w prawie cywilnym procesowym. Przeszkodą taką może stanowić złożenie przez ofiarę zawiadomienia o istnieniu podstaw do wyłączenia sędziego lub sądu, które to podstawy określono w kodeksie postępowania cywilnego, natomiast nie przewidziano ich w kodeksie postępowania karnego. Taka sama sytuacja ma miejsce, gdy w innym powództwie opartym na tych samych okolicznościach faktycznych i podstawach nastąpiły skutki prawne wytoczenia powództwa lub sąd wydał prawomocny wyrok, bądź jeżeli ofiara lub oskarżony nie mają zdolności do czynności prawnych w postępowaniu cywilnym. Roszczenia cywilne, których nie można dochodzić przed sądem, nie mogą być również przedmiotem postępowania karnego. Jeżeli osoba występująca z roszczeniem nie jest ofiarą w świetle prawa karnego procesowego, nie może dochodzić swojego roszczenia w postępowaniu karnym. Przedmiotem postępowania karnego nie może być również porozumienie zawarte pomiędzy ofiarą a oskarżonym w postępowaniu cywilnym. Ponadto sąd nie może orzec co do istoty powództwa cywilnego, jeżeli mogłoby to istotnie opóźnić postępowanie karne lub jeżeli jakkolwiek inna okoliczność to wyklucza. Ponadto w postępowaniu karnym niedopuszczalne jest również powództwo cywilne, które nie spełnia określonych wymogów. Powództwo takie sąd skieruje do rozpoznania w innym przewidzianym prawem trybie.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Skierowanie powództwa cywilnego do rozpoznania w innym przewidzianym prawem trybie nie podlega zaskarżeniu.

Roszczenie cywilne w postępowaniu karnym może być również zaspokojone za pomocą szeregu innych środków kompensacji. Ich wspólną cechą jest to, że w takich przypadkach nie dochodzi do zaspokojenia roszczenia ofiary na gruncie prawa cywilnego, a raczej prokuratura może – w niektórych przypadkach – nakazać zaspokojenie roszczenia cywilnego przez oskarżonego za jego zgodą, co może doprowadzić do zmniejszenia wymiaru kary albo umorzenia postępowania karnego. W odniesieniu do wszystkich takich środków prokuratura może działać w ramach swych uprawnień dyskrecyjnych. Ofiara ma jednak prawo złożyć wnioski o zastosowanie takich środków. Środki te obejmują: zawieszenie postępowania w celu przeprowadzenia mediacji, warunkowe zawieszenie postępowania przez prokuratora lub zawarcie porozumienia bądź ugody między oskarżonym a prokuraturą. Co prawda, zastosowanie takich środków nie pozwoli ofierze wyegzekwować swojego roszczenia w drodze bezpośredniego przymusu państwowego, lecz oskarżony być może będzie o wiele bardziej zmotywowany, by dobrowolnie zaspokoić roszczenia ofiary.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Aby zapewnić wykonanie wyroku co do roszczenia cywilnego, ofiara może złożyć wnioski o zajęcie zabezpieczające składników majątku oskarżonego lub środków należnych ofierze, jeszcze zanim sąd rozpozna powództwo cywilne w postępowaniu karnym. Można to uczynić nawet przed wniesieniem aktu oskarżenia, jeżeli ofiara zgłosiła zamiar wniesienia powództwa cywilnego, a jej oświadczenie zawiera elementy formalne tego powództwa. W takich przypadkach sąd może zarządzić zajęcie zabezpieczające, zaś w sprawach niecierpiących zwłoki tymczasowo może je zarządzić prokuratura lub organ śledczy.

Na wniosek ofiary, która zwróciła się o egzekucję, sąd wydaje tytuł wykonawczy po uwzględnieniu w prawomocnym orzeczeniu powództwa cywilnego. Jeżeli wydanie tytułu wykonawczego w celu zaspokojenia roszczenia nie jest jeszcze możliwe, ale ofiara występująca o egzekucję wykazała ryzyko, że roszczenia nie będzie można zaspokoić w późniejszym terminie, sąd może na wniosek tej strony zabezpieczyć środki na poczet roszczenia lub zając określone przedmioty w ramach zastosowania środka zapobiegawczego.

Ostatnia aktualizacja: 11/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Malta

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu w postępowaniu karnym i do kogo należy skierować pozew?

Ofiara może wytoczyć powództwo odszkodowawcze przed Sąd Cywilny (Qorti Ċivili).

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Roszczenie należy przedstawić w chwili złożenia pozwu.

O co mogę wnieść w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

Ofiara może wnieść pozew o odszkodowanie z tytułu szkód majątkowych wraz z dokumentami potwierdzającymi.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Nie istnieje specjalny formularz.

Jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

Należy przedstawić dowody potwierdzające przychody, a także faktury, szacunki oraz inne istotne dokumenty potwierdzające.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Tak, ale opłaty te są minimalne.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Tak, ofiara może uzyskać prawo pomocy.

W jakiej sytuacji sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

W przypadku niewinności sprawcy.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Ewentualnie za pośrednictwem prokuratora.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

W zapewnieniu egzekucji powinien pomóc adwokat udzielający pomocy prawnej, wydając szczególny tytuł zabezpieczenia przewidziany w przepisach (na przykład nakaz zajęcia wierzytelności dłużnika znajdującej się u osoby trzeciej (*Garnishee Order*), nakaz zajęcia (*Warrant of Seizure*) itp.).

Ostatnia aktualizacja: 08/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Niderlandy

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu w postępowaniu karnym i do kogo należy skierować pozew?

Ofiara może wytoczyć powództwo adhezyjne w toku postępowania karnego.

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Informacje i porady w tej kwestii można uzyskać od [Niderlandzkiej Organizacji Pomocy na rzecz Ofiar Przestępstw](#) (Slachtofferhulp Nederland).

O co mogę wnosić w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

Informacje i porady w tej kwestii można uzyskać od organizacji [Niderlandzkiej Organizacji Pomocy na rzecz Ofiar Przestępstw](#).

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Informacje i porady w tej kwestii można uzyskać od organizacji [Niderlandzkiej Organizacji Pomocy na rzecz Ofiar Przestępstw](#).

Jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

Informacje i porady w tej kwestii można uzyskać od organizacji [Niderlandzkiej Organizacji Pomocy na rzecz Ofiar Przestępstw](#).

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Informacje i porady w tej kwestii można uzyskać od organizacji [Niderlandzkiej Organizacji Pomocy na rzecz Ofiar Przestępstw](#).

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Informacje i porady w tej kwestii można uzyskać od organizacji [Niderlandzkiej Organizacji Pomocy na rzecz Ofiar Przestępstw](#).

W jakiej sytuacji sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Informacje i porady w tej kwestii można uzyskać od organizacji [Niderlandzkiej Organizacji Pomocy na rzecz Ofiar Przestępstw](#).

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Tak.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Od 2011 r. ofiary przestępstw z użyciem przemocy bądź przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności oraz pozostali przy życiu krewni ofiar tych przestępstw mogą w niektórych przypadkach uzyskać zaliczkę na poczet odszkodowania. Od 1 stycznia 2016 r. taką zaliczkę mogą otrzymać również ofiary innych przestępstw. Wnioskodawca, który padł ofiarą przestępstwa z użyciem przemocy lub przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, może otrzymać zaliczkę w wysokości pełnej kwoty odszkodowania.

Wnioskodawca, który padł ofiarą innego rodzaju przestępstwa, może otrzymać z tytułu zaliczki maksymalnie 5000 euro. Więcej informacji na ten temat można uzyskać pod adresem <https://www.cjib.nl/pl>.

Ostatnia aktualizacja: 18/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Austria

Nie istnieje żaden specjalny formularz oświadczenia o przystąpieniu do postępowania karnego w charakterze powoda cywilnego. Tego rodzaju oświadczenie nie podlega żadnym wymogom formalnym. Obowiązujące formularze przesłuchania świadków zawierają pytanie, czy przesłuchiwana osoba zgłasza zamiar przystąpienia do postępowania karnego w charakterze powoda cywilnego. Aby uzyskać status powoda cywilnego w postępowaniu karnym, wystarczy odpowiedzieć na to pytanie twierdząco i podać krótkie uzasadnienie.

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu w postępowaniu karnym i do kogo należy skierować pozew?

Ofiara przestępstwa ma prawo do dochodzenia zadośćuczynienia za wyrządzoną krzywdę lub odszkodowania za naruszenie ustawowych praw chronionych na mocy prawa karnego. Aby wytoczyć powództwo adhezyjne, ofiara może złożyć oświadczenie o zamiarze przystąpienia do postępowania karnego w

charakterze powoda cywilnego. Poprzez złożenie takiego oświadczenia ofiara uzyskuje status powoda cywilnego w postępowaniu karnym. Jeżeli na późniejszym etapie prokurator odstąpi od oskarżenia, postępowanie może być kontynuowane, w przypadku gdy ofiara wniesie tzw. „subsidiarny akt oskarżenia” (*Subsidiaranklage*).

W zależności od etapu postępowania oświadczenie o przystąpieniu do postępowania karnego w charakterze powoda cywilnego można złożyć policji kryminalnej (*Kriminalpolizei*), prokuratorowi lub sądowi – ustnie albo pisemnie. Nie istnieją żadne wymogi co do formy oświadczenia (**§ 67 ust. 3 kodeksu postępowania karnego – Strafprozessordnung, StPO**).

Zamiast tego ofiary mogą też wytoczyć powództwo cywilne.

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Oświadczenie o przystąpieniu do postępowania karnego w charakterze powoda cywilnego można złożyć do chwili zakończenia postępowania dowodowego podczas rozprawy. W związku z tym, że przystąpienie do postępowania wiąże się z nabyciem przez ofiarę określonych praw karnoprosesowych, o zakresie szerszym niż prawa przysługujące ofierze (np. prawo do składania wniosków dowodowych, wezwanie do stawienia się na rozprawie), rozsądnym podejściem może być złożenie oświadczenia o przystąpieniu do postępowania karnego w charakterze powoda cywilnego na wczesnym etapie postępowania.

O co mogę wnieść w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

W oświadczeniu o przystąpieniu do postępowania karnego w charakterze powoda cywilnego należy uzasadnić zgłaszane roszczenia. Szacowaną wartość przedmiotu sporu należy określić przed zakończeniem postępowania dowodowego podczas rozprawy. Można jednak dochodzić odszkodowania wyłącznie z tytułu części poniesionych szkód.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Nie istnieje żaden specjalny formularz oświadczenia o przystąpieniu do postępowania karnego w charakterze powoda cywilnego. Tego rodzaju oświadczenie nie podlega żadnym wymogom formalnym. Obowiązujące formularze przesłuchania świadków zawierają pytanie, czy przesłuchiwana osoba zgłasza zamiar przystąpienia do postępowania karnego w charakterze powoda cywilnego. Aby uzyskać status powoda cywilnego w postępowaniu karnym, wystarczy odpowiedzieć na to pytanie twierdząco i podać krótkie uzasadnienie.

Jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

Dowody należy w miarę możliwości przedstawić lub zgłosić podczas składania zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub podczas przesłuchania przez policję kryminalną, jednak w każdym razie nie później niż do rozprawy. Dowody obejmują:

zdjęcia,
diagnozy lekarskie,
rachunki lub faktury,
wyceny itp.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Powód cywilny co do zasady nie ponosi żadnych kosztów w toku postępowania karnego (z wyjątkiem kosztów ponoszonych w związku z wyznaczeniem pełnomocnika). Powód cywilny jest zobowiązany do pokrycia kosztów wyłącznie wówczas, gdy umyślnie złoży fałszywe zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa lub gdy oskarżony zostanie uniewinniony w toku postępowania z subsydiarnego aktu oskarżenia.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną (pomoc ze strony prawnika) przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Powodowie cywilni nie muszą korzystać z usług adwokata w toku postępowania karnego. Niektóre ofiary, w szczególności te, które mogły być narażone na przemoc lub groźby karalne lub których integralność bądź wolność seksualna została naruszona w wyniku przestępstwa, mogą zwrócić się o pomoc w toku postępowania sądowego (porady prawne i reprezentowanie przez adwokata), jeżeli jest to konieczne do zabezpieczenia ich praw procesowych (§ 66 ust. 2 StPO). Tego rodzaju pomoc przysługuje ofiarom nieodpłatnie.

Ofiary znajdujące się w rzeczywistej trudnej sytuacji finansowej mogą również zwrócić się o pomoc adwokata w ramach systemu pomocy prawnej, jeżeli jest to konieczne do zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania, w szczególności w celu wykonania przysługującego im prawa gwarantującego uniknięcie konieczności wytaczania powództwa cywilnego na dalszym etapie (§ 67 ust. 7 StPO).

W kontekście postępowania karnego w Austrii zasada ta ma również zastosowanie do osób mieszkających za granicą oraz osób, które nie posiadają obywatelstwa austriackiego.

W jakiej sytuacji sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Przesłanki odmowy przyjęcia powództwa adhezyjnego obejmują oczywistą bezzasadność powództwa, uchybienie terminowi jego wytoczenia oraz uchybienie terminowi określenia wartości przedmiotu sporu (§ 67 ust. 4 StPO). Do chwili wniesienia do sądu aktu oskarżenia przez prokuraturę postanawia o tym sąd (§ 67 ust. 5 StPO).

Jeżeli sąd zakończy rozprawę wydaniem wyroku, musi również wydać rozstrzygnięcie w sprawie zgłoszonych roszczeń cywilnoprawnych. W przypadku uniewinnienia oskarżonego przez sąd powód cywilny musi wytoczyć powództwo przed sąd orzekający w sprawach cywilnych, ponieważ sąd orzekający w sprawach karnych nie może wówczas zasądzić na jego rzecz odszkodowania ani zadośćuczynienia w toku postępowania karnego. Jeżeli sąd uzna oskarżonego za winnego, może (i) uwzględnić powództwo adhezyjne (częściowo albo w całości) lub (ii) skierować sprawę do rozpoznania przez sąd orzekający w sprawach cywilnych. Skierowanie sprawy do sądu orzekającego w sprawach cywilnych pomimo wyroku skazującego jest konieczne, jeżeli po zbadaniu podstaw decyzji roszczenia cywilnoprawne zostaną uznane za bezzasadne lub jeżeli wynik postępowania karnego nie pozwala nawet na częściową ocenę zasadności roszczenia cywilnoprawnego, chyba że podstawę decyzji można ustalić w ramach postępowania dowodowego, które nie opóźnia znacząco rozstrzygnięcia o winie oskarżonego i wydania wyroku skazującego.

Sąd nie może stwierdzić bezzasadności powództwa cywilnego w toku postępowania karnego, tj. powód cywilny może nadal wytoczyć powództwo przed sąd orzekający w sprawach cywilnych.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Ofiara może zaskarżyć postanowienie o odmowie przyjęcia powództwa adhezyjnego przez prokuratora w oparciu o przesłankę naruszenia praw (§ 106 StPO). Zaskarżyć można również postanowienie sądu o odmowie przyjęcia powództwa adhezyjnego (§ 87 ust. 1 StPO).

Powód cywilny może (ale tylko w niektórych przypadkach) wnieść skargę o stwierdzenie nieważności lub zaskarżyć postanowienie o skierowaniu sprawy do rozpoznania przez sąd orzekający w sprawach cywilnych w związku z uniewinnieniem oskarżonego. Jeżeli sprawa zostanie skierowana do rozpoznania przez sąd orzekający w sprawach cywilnych pomimo skazania oskarżonego, powód może wnieść środek zaskarżenia w przedmiocie roszczeń cywilnoprawnych.

Poza tokiem postępowania karnego powód może zawsze wytoczyć powództwo przed sąd orzekający w sprawach cywilnych.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Zgodnie z § 1 zdanie pierwsze kodeksu egzekucyjnego (Exekutionsordnung, EO) prawnie wiążące wnioski sądów orzekających w sprawach karnych w odniesieniu do roszczeń cywilnoprawnych stanowią tytuły wykonawcze w rozumieniu EO. Każde postępowanie egzekucyjne wymaga ważnego tytułu wykonawczego. Wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego należy złożyć do właściwego sądu rejonowego (*Bezirksgericht*). W przypadku spełnienia wszystkich przewidzianych przesłanek sąd postanowi o wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Czynności egzekucyjne (np. sprzedaż majątku ruchomego, cesję wierzytelności na rzecz wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym lub przymusową sprzedaż majątku) przeprowadza się na wniosek wnioskodawcy.

Formularze do celów postępowania egzekucyjnego są dostępne pod poniższym adresem na stronie internetowej austriackiego Ministerstwa Sprawiedliwości:

<https://portal.justiz.gv.at/at.gv.justiz.formulare/Justiz/Exekution.aspx>

Po wszczęciu postępowania egzekucyjnego przez sąd prowadzi je co do zasady z urzędu sędzia lub referendarz sądowy (*Rechtspfleger*). Czynności egzekucyjne prowadzą komornicy sądowi (*Gerichtsvollzieher*), którzy w Austrii są pracownikami wymiaru sprawiedliwości (*Justizbedienstete*). Wierzyciel zostanie wezwany do złożenia kolejnych wniosków wyłącznie wówczas, gdy w przypadku ich niezłożenia sąd lub komornik sądowy nie są w stanie kontynuować postępowania lub gdy określona czynność wiąże się z kosztami.

Postępowanie egzekucyjne prowadzi się do chwili jego pomyślnego zakończenia lub do chwili osiągnięcia jego celu, tj. do chwili gdy dłużnik spłaci wierzycielowi dług w toku postępowania.

Ostatnia aktualizacja: 22/02/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Polska

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu i do kogo należy skierować pozew?

Pozew możesz wytoczyć tylko przed sądem cywilnym. Nie ma możliwości wytoczenia powództwa w trakcie procesu karnego, ale istnieją inne możliwości dochodzenia naprawienia szkody przed sądem karnym.

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Postępowanie cywilne przeciwko sprawcy można wszcząć niezależnie od toczącego się postępowania karnego. Powinieneś liczyć się jednak z możliwością jego zawieszenia do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego. Jeżeli zaczekasz z wniesieniem pozwu do zakończenia postępowania karnego, w którym sprawca zostanie skazany, sąd cywilny nie będzie powtarzał dowodów i przyjmie za udowodnione to, co ustalił sąd karny.

O co mogę wnieść w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje żądania (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

Przed sądem cywilnym możesz dochodzić zarówno rzeczywistej szkody, jak i utraconych korzyści. Powinieneś wskazać kwoty, których zasądzenia domagasz się od sprawcy i wyjaśnić, czego dotyczy i w jaki sposób je obliczyłeś.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Nie ma specjalnego formularza dla takich roszczeń.

Jakie dowody należy przedstawić na potwierdzenie roszczenia?

Jeżeli przedstawiś wyrok skazujący, niczego nie będziesz musiał udowadniać. Sąd cywilny będzie związany ustaleniami sądu karnego. Możesz jednak dochodzić wyższej kwoty odszkodowania, ale będziesz musiał udowodnić, że Twoje żądanie jest słuszne. Dowodami na potwierdzenie słuszności Twoich żądań mogą być zeznania świadków, dokumenty, np. rachunki, opinie.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Wszczęcie procesu cywilnego jest uzależnione – co do zasady – od uiszczenia stosownych opłat sądowych. Możesz jednak ubiegać się o zwolnienie od kosztów sądowych jeżeli wykazesz, że nie jest w stanie ich uiścić.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę otrzymać odszkodowanie, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Jeżeli nie stać Cię na opłacenie prawnika, możesz ubiegać się o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu. W tym celu należy złożyć do sądu wniosek wraz z informacją – na specjalnym formularzu - o Twojej sytuacji finansowej.

Jeżeli nie mieszkasz na stałe w Polsce, również możesz ubiegać się o odszkodowanie.

W którym momencie sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Pozew możesz wytoczyć tylko przed sądem cywilnym. Sąd go oddali, jeśli nie udowodnisz, że sprawca spowodował szkodę, albo nie udowodnisz jej wysokości. Jeżeli jednak załączysz wyrok karny, na podstawie którego sprawca został uznany winnym, sąd cywilny nie będzie mógł oddalić powództwa.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Od wyroku sądu cywilnego I instancji możesz wnieść apelację do sądu II instancji. Jeżeli będziesz występował bez adwokata, sąd udzieli Ci informacji, w jaki sposób wnieść odwołanie.

W toku postępowania karnego istnieją następujące możliwości dochodzenia naprawienia szkody:

możesz złożyć wniosek o nałożenie na oskarżonego tzw. środka kompensacyjnego - obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; jeżeli orzeczenie tego obowiązku będzie znacznie utrudnione, sąd może zamiast niego orzec tzw. nawiązkę; wniosek możesz zgłosić ustnie w toku rozprawy lub na piśmie; uwzględnienie Twojego wniosku będzie możliwe w przypadku skazania czyli stwierdzenia winy sprawcy za przestępstwo, z którego wynika szkoda lub które spowodowało wyrządzenie Ci krzywdy;

w przypadku skazania sprawcy i wymierzenia mu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, sąd może zobowiązać go do naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody w całości albo w części, chyba że orzekł środek kompensacyjny;

w razie warunkowego umorzenia postępowania sąd ma obowiązek nałożenia na sprawcę obowiązku naprawienia szkody w całości lub części.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Jeżeli na sprawcę nałożono obowiązek naprawienia szkody, sąd doręczy Ci odpis orzeczenia. W przypadku gdy sprawca nie naprawi szkody a został skazany na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, możesz domagać się zarządzenia wykonania kary.

Sprawca, wobec którego warunkowo umorzono postępowanie karnego a nie naprawił szkody, musi liczyć się z podjęciem postępowania i skazaniem. Rozstrzyga o tym sąd na posiedzeniu, w którym masz prawo wziąć udział.

Wyrok sądu cywilnego zasądzający na Twoją rzecz odszkodowanie będzie wykonywany przez organ egzekucyjny, którym jest komornik.

Ostatnia aktualizacja: 14/09/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Słowenia

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu w postępowaniu karnym i do kogo należy skierować pozew?

Poszkodowany może dochodzić odszkodowania od sprawcy w postępowaniu karnym, wnosząc **pozew adhezyjny** (*premoženjskopravni zahtevki*). Pozew adhezyjny (tj. pozew cywilny w postępowaniu karnym) wnosi się do organu, w którym złożono zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa (**prokuratury okręgowej**), lub do **sądu**, który prowadzi postępowanie w sprawie.

Powództwem adhezyjnym można dochodzić odszkodowania, zwrotu rzeczy lub unieważnienia danej czynności prawnej.

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Pozew adhezyjny wniesiony przez uprawnionego powoda w związku z przestępstwem jest rozpatrywany w toku **postępowania karnego, o ile nie opóźnia to nadmiernie tego procesu**.

Pozew adhezyjny można wnieść **do końca postępowania przed sądem pierwszej instancji**.

Jeżeli powód nie wnieśnie pozwu adhezyjnego przed wniesieniem aktu oskarżenia, **zostanie pouczone** o możliwości wniesienia takiego pozwu do zakończenia rozprawy głównej.

O co mogę wnieść w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

Uprawniony powód musi **dokładnie określić roszczenie i złożyć dokumenty na potwierdzenie roszczenia** (np. zaświadczenia, faktury, dokumentację medyczną). Przez dokładne określenie roszczenia rozumie się, że wnioskodawca musi maksymalnie szczegółowo określić rodzaj i wartość szkody oraz sposób jej naprawienia.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Nie.

Jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

Poszkodowany musi wykazać przedmiot swojego roszczenia w standardowy sposób (np. przedstawiając zaświadczenia, faktury, dokumentację medyczną).

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Tak, za każdy etap postępowania jest pobierana opłata sądowa w kwocie zależnej od wartości przedmiotu sporu.

Opłatę za przyjęcie pozwu adhezyjnego (w całości lub w części) ponosi pozwany.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

W toku postępowania sądowego cudzoziemcy (którzy nie są mieszkańcami Republiki Słowenii) mają prawo do nieodpłatnej pomocy prawnej (porad prawnych, pełnomocnictwa procesowego i innych usług prawnych lub do zwolnienia z kosztów postępowania) **na warunkach wzajemności** lub na warunkach **i w przypadkach określonych w umowach międzynarodowych**, których Republika Słowenii jest stroną.

W jakiej sytuacji sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Sąd orzeka na korzyść powoda cywilnego (w pełni lub częściowo) tylko w przypadku wydania wyroku skazującego (tj. uznającego winę oskarżonego). W innych przypadkach (kiedy informacje uzyskane w postępowaniu karnym nie stanowią wiarygodnej podstawy do wydania wyroku uwzględniającego roszczenie w pełni lub częściowo) pokrzywdzony zostaje pouczone o możliwości **wniesienia pozwu cywilnego** w odniesieniu do całości lub części roszczenia, ponieważ **sąd śledczy nie może odrzucić pozwu**.

Nawet jeżeli sąd wyda wyrok **uniewinniający** oskarżonego lub **oddalający zarzuty** bądź wyda postanowienie o **zawieszeniu** lub umorzeniu postępowania, **poucza pokrzywdzonego** o możliwości wniesienia pozwu cywilnego do **sądu cywilnego**.

Jeżeli sąd stwierdzi, **że nie jest właściwy** do orzekania w postępowaniu karnym, **poucza pokrzywdzonego** o możliwości **wniesienia** pozwu adhezyjnego we właściwym sądzie, który następnie wszczyni lub kontynuuje postępowanie.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Nie, ponieważ pokrzywdzony może zaskarżyć orzeczenie wyłącznie w odniesieniu do postanowienia sądu w sprawie kosztów postępowania karnego.

Jedynym wyjątkiem są sprawy, w których prokurator występował w charakterze oskarżyciela w imieniu pokrzywdzonego. Wówczas pokrzywdzony może zaskarżyć orzeczenie we wszystkich aspektach, z uwzględnieniem postanowienia w przedmiocie pozwu adhezyjnego.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Po uprawomocnieniu się orzeczenia w sprawie pozwu cywilnego pokrzywdzony może wnieść o wydanie przez sąd pierwszej instancji poświadczonego odpisu orzeczenia opatrzonego klauzulą wykonalności.

Wyrok sądu jest wykonalny, jeżeli stał się prawomocny i upłynął termin jego dobrowolnego wykonania. Właściwy sąd wykonuje prawomocny wyrok, który stanowi tytuł wykonawczy, zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do postępowania egzekucyjnego. Na podstawie tytułu wykonawczego (wyroku) we właściwym sądzie rejonowym składa się wniosek o wykonanie ze wskazaniem sposobu wykonania (np. zajęcie wynagrodzenia, środków zdeponowanych na rachunku bankowym, ruchomości bądź nieruchomości).

W toku postępowania sądowego cudzoziemcy (którzy nie są mieszkańcami Republiki Słowenii) mają prawo do **nieodpłatnej pomocy prawnej na warunkach wzajemności** lub na warunkach i w przypadkach określonych w umowach międzynarodowych, których Republika Słowenii jest stroną.

Ostatnia aktualizacja: 12/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Słowacja

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu w postępowaniu karnym i do kogo należy skierować pozew?

Ofiara może zgłosić powództwo adhezyjne w postępowaniu karnym ustnie do protokołu rozprawy lub wnieść szczegółowy pozew na piśmie. Ofiara, która zgodnie z przepisami ma prawo dochodzić od oskarżonego odszkodowania za szkody wyrządzone przestępstwem, ma również prawo zwrócić się do sądu o

zasądzenie odszkodowania od oskarżonego w wyroku; ofiara musi wytoczyć takie powództwo najpóźniej do chwili zakończenia postępowania przygotowawczego lub postępowania przyspieszonego (*skrátené vyšetřovanie*). W pozwie należy wskazać podstawy roszczenia oraz wnioskowaną kwotę odszkodowania. Organ poucza ofiarę podczas przesłuchania o przysługującym jej prawie do odszkodowania i o sposobie wykonywania tego prawa. Jeżeli istnieją uzasadnione obawy, że zaspokojenie roszczenia ofiary o odszkodowanie za szkody wyrządzone przestępstwem będzie niemożliwe lub utrudnione, istnieje możliwość zajęcia mienia lub innych praw majątkowych oskarżonego do wysokości prawdopodobnej wartości szkody. Sąd postanawia o dokonaniu zajęcia na wniosek prokuratora lub ofiary, zaś w postępowaniu przygotowawczym prokurator podejmuje decyzję w tym przedmiocie na wniosek ofiary; w postępowaniu przygotowawczym prokurator może zabezpieczyć roszczenie nawet wtedy, gdy ofiara nie złożyła stosownego wniosku, jeżeli wymaga tego ochrona interesów ofiary, zwłaszcza jeżeli istnieje ryzyko przewlekłości postępowania.

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Aby sąd uwzględnił powództwo adhezyjne w postępowaniu karnym, ofiara musi je wytoczyć przed zakończeniem postępowania przygotowawczego lub postępowania przyspieszonego.

O co mogę wnosić w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

Aby sąd mógł rozpoznać powództwo adhezyjne w postępowaniu karnym, ofiara musi je wytoczyć we właściwy sposób i w przewidzianym terminie. Uznaje się, że ofiara dochowała terminu wytoczenia powództwa adhezyjnego, jeżeli wytoczyła je najpóźniej do chwili zakończenia postępowania przygotowawczego, co oznacza, że zasadniczo pozew należy wnieść przed dokonaniem ostatecznej oceny akt postępowania przygotowawczego przez organ. We wniesionym pozwie adhezyjnym ofiara powinna wskazać podstawy roszczenia oraz wnioskowaną kwotę odszkodowania. Wówczas w toku postępowania karnego sąd jest związany kwotą odszkodowania wnioskowaną przez ofiarę.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Nie.

Jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

W toku postępowania przygotowawczego ofiara powinna przedstawić dowody, które potwierdzają zasadność roszczenia odszkodowawczego i na podstawie których można w wiarygodny sposób określić wartość poniesionej szkody. Jeżeli ofiara poniosła uszczerbek na zdrowiu, organ prowadzący postępowanie przygotowawcze może powołać biegłego, aby wycenił on poniesioną szkodę.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Ofiara nie ponosi żadnych opłat z tytułu wniesienia pozwu adhezyjnego w postępowaniu karnym.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Jeżeli ofiara ma zamiar wytoczyć powództwo adhezyjne i nie posiada wystarczających środków, aby pokryć powiązane z tym koszty, prokurator – na etapie postępowania przygotowawczego, po przedstawieniu podejrzanemu zarzutów – lub przewodniczący składu orzekającego – na etapie rozprawy – może wyznaczyć adwokata na pełnomocnika procesowego ofiary, nawet jeżeli ofiara nie złoży wniosku w tym przedmiocie, w przypadku gdy prokurator lub przewodniczący składu orzekającego uzna, że jest to niezbędne do ochrony interesów ofiary. Ofiara musi wykazać, że nie posiada wystarczających środków. Podczas pierwszego kontaktu z ofiarą organ ścigania ma obowiązek pouczyć ją na piśmie o prawach przysługujących jej w postępowaniu karnym oraz udzielić informacji na temat organizacji udzielających wsparcia ofiarom przestępstw, w tym świadczonych przez nie usług. Usługi te obejmują również udzielanie porad prawnych.

W jakiej sytuacji sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Sąd oddali powództwo adhezyjne, jeżeli wynik postępowania dowodowego nie uzasadnia zasądzenia odszkodowania od sprawcy lub jeżeli do podjęcia decyzji w sprawie obowiązku wypłaty odszkodowania konieczne są dodatkowe dowody, które wykraczają poza potrzeby postępowania karnego.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Tak, ofiara może zaskarżyć takie orzeczenie w części dotyczącej roszczenia odszkodowawczego.

Jeżeli sąd oddali apelację wniesioną przez ofiarę, może ona następnie wnieść pozew o odszkodowanie bezpośrednio przeciwko sprawcy w postępowaniu cywilnym. W przypadku przestępstw z użyciem przemocy ofiara może zwrócić się do Ministerstwa Sprawiedliwości o przyznanie kompensaty za uszczerbek na zdrowiu oraz krzywdę wyrządzone niektórymi przestępstwami przeciwko wolności i godności ludzkiej.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Jeżeli sprawca nie wykona dobrowolnie obowiązków nałożonych na niego przez sąd w postępowaniu karnym, z chwilą uprawomocnienia się wyroku sądu ofiara uzyskuje tytuł wykonawczy, który może wykorzystać przeciwko sprawcy, wnosząc o przymusowe wykonanie wyroku w postępowaniu egzekucyjnym. Ofiara może się wówczas zwrócić o pomoc do adwokata.

Ostatnia aktualizacja: 06/05/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Dochodzenie odszkodowania od sprawcy czynu - Finlandia

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu w postępowaniu karnym i do kogo należy skierować pozew?

Roszczenia odszkodowawcze z tytułu szkody wyrządzonej przestępstwem sąd rozpatruje co do zasady w toku tego samego postępowania co sprawę karną, lecz może również postanowić o rozdzieleniu tych postępowań.

Ofiara może zwrócić się do prokuratora o zgłoszenie do sądu roszczenia odszkodowawczego z tytułu przestępstwa, które jest przedmiotem postępowania. Warto powiadomić o tym policję w toku postępowania przygotowawczego. Jeżeli sprawa jest jasna i nieskomplikowana, prokurator może dochodzić roszczenia odszkodowawczego w imieniu ofiary. Jeżeli prokurator nie zgłosi roszczenia odszkodowawczego, powiadomi o tym ofiarę na piśmie. Ofiara może również samodzielnie dochodzić roszczenia odszkodowawczego przed sądem w toku postępowania karnego lub zlecić to zadanie doradcy prawnemu.

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Jeżeli ofiara zamierza uzyskać odszkodowanie od sprawcy, musi zgłosić to policji w postępowaniu przygotowawczym, a najpóźniej sądowi – jeżeli sprawa zostanie skierowana na drogę postępowania sądowego.

O co mogę wnosić w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

Ofiara przestępstwa może dochodzić odszkodowania z tytułu:

szkody polegającej na zniszczeniu lub utracie mienia;

wszelkich niezbędnych kosztów leczenia i innych podstawowych kosztów;

utrąty zarobków;

dolegliwości bólowych, cierpienia i innych tymczasowych niedogodności;

trwałego uszczerbku; oraz

cierpienia psychicznego. Sąd może zasądzić zadośćuczynienie za cierpienie psychiczne, jeżeli przedmiotowy czyn nosił znamiona:

naruszenia wolności, spokoju, czci lub życia prywatnego ofiary;

dyskryminacji ofiary;

naruszenia integralności osobistej ofiary; lub

innego poważnego naruszenia godności ludzkiej ofiary.

Bliscy ofiary również mogą otrzymać rozsądne odszkodowanie z tytułu podstawowych kosztów i utraty zarobków w związku z koniecznością otoczenia ofiary opieką z powodu uszczerbku na jej zdrowiu wyrządzonego przestępstwem.

Osoby, które zorganizowały pochówek osoby zmarłej wskutek przestępstwa, mają prawo do otrzymania odszkodowania od sprawcy z tytułu poniesionych kosztów pochówku. Rodzice, dzieci i małżonek osoby zmarłej lub inna osoba, która jest szczególnie bliska osobie zmarłej, również mają prawo do otrzymania rozsądnego odszkodowania z tytułu poniesionych kosztów pochówku.

Sąd nie może zasądzić innego rodzaju odszkodowania ani odszkodowania w kwocie wyższej niż kwota wnioskowana przez zainteresowaną stronę. W związku z tym wnioskowana kwota stanowi maksymalną kwotę możliwego do uzyskania odszkodowania. Osoba ubiegająca się o odszkodowanie ma również prawo dochodzić odsetek od wnioskowanej kwoty odszkodowania. Jeżeli sąd wezwał ofiarę do stawiennictwa w celu osobistego złożenia zeznań, przysługuje jej prawo do dziennej diety i zwrotu kosztów podróży oraz do wynagrodzenia z tytułu utraty zarobków.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Nie istnieje specjalny formularz.

Jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

Wartość szkody można wykazać, przedstawiając rachunki, które potwierdzają koszty poniesione wskutek przestępstwa. Należy również przedstawić dowody potwierdzające wszelką utratę zarobków, udział własny w ramach ubezpieczenia oraz wszelkie koszty podróży i inne wydatki związane z rozstrzygnięciem sprawy, w toku której ofiara zgłosiła roszczenie odszkodowawcze.

W przypadku dolegliwości bólowych i innych tymczasowych niedogodności oraz trwałego uszczerbku wysokość odszkodowania określa się z uwzględnieniem charakteru i stopnia uszczerbku na zdrowiu, charakteru i czasu opieki, której wymagała ofiara w związku z poniesionym uszczerbkiem, oraz czasu trwania tych dolegliwości. Wysokość odszkodowania z tytułu trwałego uszczerbku określa się z uwzględnieniem charakteru i stopnia poniesionego przez ofiarę uszczerbku na zdrowiu oraz wieku ofiary. Każdy szczególny przypadek pogorszenia jakości życia ofiary, która poniosła uszczerbek na zdrowiu, również może stanowić przesłankę zwiększenia kwoty odszkodowania. Aby udowodnić taką szkodę, należy przedstawić zaświadczenia lekarskie potwierdzające charakter poniesionego uszczerbku na zdrowiu oraz opiekę medyczną, której wymagało jego wyleczenie.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Postępowanie przed sądem rejonowym (*käräjäoikeus*) jest nieodpłatne, jeżeli prokurator zgłosi roszczenie odszkodowawcze ofiary wraz z aktem oskarżenia. Jeżeli ofiara wytoczy odrębne powództwo odszkodowawcze, ma obowiązek wniesienia opłaty sądowej.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Ofiary, które spełniają przesłanki uzyskania pomocy prawnej, mogą otrzymać taką pomoc zarówno na etapie postępowania przygotowawczego, jak i na etapie postępowania sądowego. Ofiary przemocy w rodzinie, przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności bądź poważnych przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności mają prawo do korzystania z finansowanych przez państwo usług doradcy. Ofiara może uzyskać pomoc prawną w sprawach rozpatrywanych przez fińskie sądy nawet wówczas, gdy nie zamieszkuje w Finlandii.

W jakiej sytuacji sąd kamy oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Jeżeli w toku postępowania przygotowawczego ofiara zgłosiła zamiar dochodzenia roszczenia odszkodowawczego osobiście lub za pośrednictwem pełnomocnika bądź jeżeli prokurator nie zgłosił roszczenia ofiary, sąd rejonowy zwróci się do ofiary z pytaniem, czy zgłasza ona roszczenie odszkodowawcze. Sąd rejonowy może wyznaczyć termin, do którego należy zgłosić roszczenie odszkodowawcze temu sądowi. Niezgłoszenie roszczenia odszkodowawczego na piśmie może skutkować tym, że sąd rejonowy odmówi przyjęcia do rozpoznania roszczenia odszkodowawczego zgłoszonego po upływie wyznaczonego terminu.

Sąd nie uwzględni roszczenia odszkodowawczego, jeżeli dowody przedstawione na jego poparcie będą niewystarczające.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Jeżeli ofiara pragnie zaskarżyć wyrok sądu rejonowego, powinna zawiadomić ten sąd o swoim zamiarze w terminie siedmiu dni od dnia wydania przedmiotowego wyroku. Po zawiadomieniu sądu o zamiarze wniesienia apelacji ofiara może zaskarżyć wyrok do właściwego sądu apelacyjnego (*hovioikeus*). Ofiara musi przesłać apelację do sądu rejonowego w terminie 30 dni od dnia wydania wyroku przez ten sąd. Co do zasady konieczne jest uzyskanie zgody na dalsze rozpoznawanie sprawy, aby sąd apelacyjny mógł w pełni rozpoznać sprawę.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Jeżeli oskarżony nie zapłaci dobrowolnie zasądanego odszkodowania, ofiara może zwrócić się o egzekucję roszczenia przez komornika sądowego. Ofiara powinna przesłać komornikowi sądowemu wniosek o wszczęcie egzekucji i załączyć do niego wyrok sądu potwierdzający prawo ofiary do odszkodowania. Wniosek o wszczęcie egzekucji należy złożyć do komornika sądowego właściwego dla miejsca zamieszkania lub pobytu dłużnika. W przypadku wielu dłużników zamieszkujących w różnych miejscach wystarczy złożyć wniosek do jednego komornika sądowego. Szczegółowe informacje na temat składania wniosku o egzekucję zasądanego odszkodowania można uzyskać w urzędzie komorniczym (*ulosottovirasto*). Dane kontaktowe urzędów komorniczych znajdują się [pod tym adresem](#) (w językach: fińskim, szwedzkim i angielskim).

Ostatnia aktualizacja: 13/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

W jaki sposób mogę dochodzić odszkodowania lub naprawienia szkody w inny sposób od sprawcy czynu w postępowaniu karnym i do kogo należy skierować pozew?

W pierwszej kolejności należy udać się na komisariat policji lub do prokuratury. Organy te mają również obowiązek przeprowadzić postępowanie przygotowawcze w przedmiocie roszczeń odszkodowawczych zgłoszonych przez poszkodowanego. Jeżeli w trakcie procesu ofiara nie korzysta z usług własnego pełnomocnika procesowego, prokurator musi co do zasady zapewnić jej pomoc w dochodzeniu roszczenia od sprawcy, o ile ma to związek ze sprawą karną.

Na jakim etapie postępowania karnego powinienem wnieść pozew?

Pozew należy wnieść jak najwcześniej w toku postępowania przygotowawczego, tak aby można było przeprowadzić czynności wyjaśniające w przedmiocie pozwu oraz zgromadzić dowody. Można go jednak wnieść również do momentu rozpoczęcia postępowania głównego w sprawie karnej.

O co mogę wnosić w pozwie i w jaki sposób mam przedstawić swoje roszczenie (wskazać łączną kwotę lub określić poszczególne szkody, utracone zyski i korzyści)?

Szwedzkie prawo odszkodowawcze opiera się na naprawieniu szkody – należy w możliwie największym zakresie przywrócić sytuację finansową poszkodowanego do stanu, w jakim znajdowałaby się, gdyby szkoda nie wystąpiła. Oznacza to, że o odszkodowanie można się ubiegać w odniesieniu do wszystkich strat finansowych poniesionych wskutek danej szkody. Poszkodowany musi jednak w miarę możliwości ograniczyć szkodę.

Odszkodowanie przysługuje z tytułu:

szkody na osobie, w tym kosztów (opieki zdrowotnej itd.), utraty zarobków, bólu fizycznego i psychicznego utrzymującego się przez pewien okres (ból i cierpienia), trwałego zniekształcenia ciała (oszczędzenia) oraz trwałej niepełnosprawności (niezdolności do pracy);

poważnego naruszenia integralności osobistej, jeżeli popełnione przestępstwo dotyczy nietykalności cielesnej ofiary, jej wolności, spokoju lub honoru;

szkody majątkowej, np. powstałej wskutek kradzieży lub zniszczenia mienia;

szkody o czysto finansowym charakterze, tj. powstałej np. wskutek nadużycia finansowego lub przywłaszczenia.

Przedmiot roszczenia należy wyszczególnić pod odpowiednimi nagłówkami, a następnie sporządzić podsumowanie całego roszczenia. Powód ma prawo do otrzymania odsetek naliczanych od dnia popełnienia przestępstwa lub od późniejszej daty, w której wystąpiła szkoda. Aby sąd mógł rozpatrzyć sprawę odsetek, należy dodatkowo zgłosić stosowne roszczenie.

Czy istnieje specjalny formularz pozwu dla takich roszczeń?

Można skorzystać ze specjalnych formularzy do zgłaszania roszczeń odszkodowawczych, którymi dysponują policja i prokuratura.

Jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

Część dowodów, które są niezbędne do otrzymania odszkodowania, jest zwykle gromadzona w prowadzonym przez policję dochodzeniu; prokurator może je wykorzystać na poparcie zarzutów. Dotyczy to np. okoliczności popełnienia przestępstwa i szkody powstałej wskutek przestępstwa.

Powód musi być w stanie przedstawić dowody na poparcie swoich roszczeń, np. dowody potwierdzające koszty (rachunki), utratę zarobków (dowody na zwolnienie chorobowe oraz utracony dochód), szkodę majątkową (dokumentację, w której wskazano wartość zniszczonego mienia lub koszt naprawy / utratę wartości zniszczonego mienia).

W przypadku zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dóbr osobistych (*kränkning*) powód nie musi przedstawiać szczególnych dowodów. Zadośćuczynienie z tego tytułu zostanie przyznane zgodnie z oceną czynu zabronionego.

Czy muszę uiścić opłaty sądowe lub inne należności z tytułu wniesienia pozwu?

Nie, jeżeli roszczenie odszkodowawcze jest zgłaszane w związku ze sprawą karną, nie są pobierane żadne opłaty.

Czy mogę uzyskać pomoc prawną przed postępowaniem lub w jego toku? Czy mogę ją otrzymać, jeżeli nie mieszkam w państwie, w którym prowadzone jest postępowanie?

Powód/pokrzywdzony ma prawo do skorzystania z pomocy prawnej w postępowaniu karnym. Ma to zastosowanie np. w przypadku poważnych przestępstw z użyciem przemocy, przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, przemocy domowej lub w innych przypadkach, w których istnieje wyraźna potrzeba udzielenia pomocy. Chęć skorzystania z takiej pomocy prawnej można zgłosić policji lub prokuraturze, która następnie przekaże wniosek do sądu.

Sąd z kolei postanowi o przydzieleniu wnioskodawcy pełnomocnika strony poszkodowanej (*målsägandebitråde*). Pełnomocnik strony poszkodowanej może udzielać pomocy i wsparcia na każdym etapie postępowania, a ponadto sporządzi i wniesie pozew o odszkodowanie. Usługi pełnomocnika strony poszkodowanej opłaca państwo.

W jakiej sytuacji sąd karny oddali lub odrzuci mój pozew przeciwko sprawcy czynu?

Chociaż jest to formalnie możliwe, sądy niezwykle rzadko odmawiają przyjęcia powództwa adhezyjnego wniesionego w związku ze sprawą karną.

Niekiedy sąd postanawia o rozdzieleniu postępowania w sprawie karnej od rozpatrywania powództwa odszkodowawczego. Może to nastąpić, jeżeli pozew o odszkodowanie jest skomplikowany lub nie został sporządzony poprawnie, co powoduje opóźnienie postępowania karnego. Po rozdzieleniu postępowań sąd w pierwszej kolejności orzeka w sprawie karnej, a następnie rozpatruje powództwo odszkodowawcze. W rezultacie nie można skorzystać z pomocy prokuratora na etapie postępowania odszkodowawczego. Co do zasady lepiej jest dla pokrzywdzonego, jeżeli pozew adhezyjny zostanie wystarczająco dobrze przygotowany, tak aby sąd mógł orzec w jego sprawie w postępowaniu karnym.

Czy mogę zaskarżyć to orzeczenie lub dochodzić innych sposobów naprawienia szkody?

Sąd zawsze musi pouczyć zainteresowanego o środkach zaskarżenia. W pouczeniu takim sąd przedstawia warunki wniesienia środka zaskarżenia w konkretnej sytuacji.

Odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia z reguły nie jest przedmiotem postępowania odszkodowawczego prowadzonego przed sądem, w związku z czym szkodę można zgłosić do zakładu ubezpieczeń.

W przypadku kompensaty za szkody wyrządzone przestępstwem zastosowanie mają niższe zasady. Jeżeli sprawca jest w stanie zapłacić odszkodowanie, w każdym wypadku należy w pierwszej kolejności dochodzić odszkodowania od sprawcy. Jeżeli sprawca nie jest w stanie dokonać płatności, a pokrzywdzony nie może w inny sposób uzyskać odszkodowania za poniesioną szkodę, kompensata za szkody wyrządzone przestępstwem może zostać wypłacona nawet wtedy, gdy pokrzywdzony nie wniósł pozwu o odszkodowanie przeciwko sprawcy.

Jeżeli zostanie mi przyznane odszkodowanie, w jaki sposób mogę zapewnić wykonanie wyroku sądowego wobec sprawcy czynu i jaką pomoc w tym zakresie mogę uzyskać?

Po uprawomocnieniu się wyroku sąd przesyła go do Szwedzkiej Służby Komorniczej (Kronofogden). Następnie Szwedzka Służba Komornicza zwróci się do zainteresowanego z pytaniem, czy potrzebuje on pomocy w wyegzekwowaniu swojego roszczenia. W przypadku odpowiedzi twierdzącej Szwedzka Służba Komornicza zbada aktywa sprawcy. Jeżeli sprawca jest w stanie dokonać płatności, roszczenie zostanie zaspokojone. Jeżeli jednak sprawca nie jest w stanie zapłacić odszkodowania, komornik sądowy zawiadomi o tym pokrzywdzonego. Jeżeli szkoda nie została naprawiona z ubezpieczenia, pokrzywdzony ma prawo do państwowej kompensaty wypłacanej za szkody wyrządzone przestępstwem.

Ostatnia aktualizacja: 14/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja

Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.